

## II

(Muut kuin lainsäätämismenettelyssä hyväksyttävät säädökset)

## PÄÄTÖKSET

## KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 15 päivänä joulukuuta 2009,

maatalousalan tukitoimenpiteistä, jotka Espanja on toteuttanut polttoaineen hinnannousun vuoksi

(tiedoksiannettu numerolla K(2009) 9971)

(Ainoastaan espanjankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2010/473/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen<sup>(1)</sup>, jäljempänä 'SEUT-sopimus', ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

## I MENETTELY

- (1) Espanjan viranomaiset ilmoittivat SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan komissiolle 29 päivänä syyskuuta 2000 päivätyllä kirjeellä maatalousalan tukitoimenpiteistä, jotka Espanja on toteuttanut polttoaineen hinnannousun vuoksi. Komissio pyysi lisätietoja 20 päivänä marraskuuta 2000 päivätyllä faksilla. Kyseiset tiedot toimitettiin 9 päivänä tammikuuta 2001 ja 13 päivänä maaliskuuta 2001 päivätyillä kirjeillä.
- (2) Suuri osa ilmoituksessa mainituista toimenpiteistä on siirretty ilmoittamattomien tukien rekisteriin (tuki NN 19/2001). Osa on kirjattu ilmoitettujen tukien rekisteriin (N 681/A/2000).
- (3) Komissio ilmoitti Espanjalle 11 päivänä huhtikuuta 2001 päivätyllä kirjeellä, joka annettiin tiedoksi 25 päivänä huhtikuuta 2001, päätöksestään aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely, joka koskee tiettyjä toimenpiteitä, ja ilmoitti lisäksi katsovansa, että eräät muut toimenpiteet eivät täyttäneet SEUT-sopimuksen 107 artiklan määräysten soveltamisedellytyksiä.

- (4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä<sup>(2)</sup>. Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa tarkasteltavina olevista toimenpiteistä.

- (5) Espanja esitti huomautuksia 6 päivänä kesäkuuta 2001 ja 20 päivänä joulukuuta 2001 päivätyillä kirjeillä. Komissio on saanut huomautuksia myös asianomaisilta. Huomautukset on toimitettu edelleen Espanjalle kommentoiviksi. Espanja esitti komissiolle huomautuksia 1 ja 30 päivänä lokakuuta 2001 päivätyillä kirjeillä.

- (6) Komissio teki 11 päivänä joulukuuta 2002 osittain kielteisen lopullisen päätöksen 2003/293/EY<sup>(3)</sup>.

- (7) Asociación de Empresarios de Estaciones de Servicio de la Comunidad de Madrid (Madridin huoltoasemayrittäjien yhdistys) ja Federación Catalana de Estaciones de Servicio (Katalonian huoltoasemaliitto) nostivat 15 päivänä huhtikuuta 2003 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen komissiota vastaan<sup>(4)</sup>. Kantajat vaativat komission päätöksen osittaista kumoamista.

- (8) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi 12 päivänä joulukuuta 2006 annetulla tuomiolla<sup>(5)</sup> komission päätöksen 2003/293/EY 1 artiklan siltä osin kuin siinä todetaan, että maatalousosastokunnille tarkoitettujen tukitoimenpiteiden, joista säädetään maatalous-, kalatalous- ja kuljetusalan pikaisista tukitoimenpiteistä 6 päivänä lokakuuta 2000 annetussa Real Decreto-Ley -asetuksessa nro 10/2000<sup>(6)</sup>, eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

<sup>(1)</sup> EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta tuli 1 päivänä joulukuuta 2009 SEUT-sopimuksen 107 artikla ja perustamissopimuksen 88 artiklasta 108 artikla. Kyseiset kaksi määräyskokonaisuutta ovat asiasisällöltään samanlaiset. Tässä päätöksessä viittauksia SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan on pidettävä soveltuvin osin viittauksina perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan.

<sup>(2)</sup> EYVL C 172, 16.6.2001, s. 2.

<sup>(3)</sup> EUVL L 111, 6.5.2003, s. 24.

<sup>(4)</sup> EUVL C 171, 19.7.2003, s. 34.

<sup>(5)</sup> Asia T-146/03, Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid ja Federación Catalana de Estaciones de Servicio v. komissio, Kok. 2003, s. II-98.

<sup>(6)</sup> BOE 241, 7.10.2000, s. 34614.

- (9) Päätöksensä osittaisen kumoamisen vuoksi komission on tehtävä uusi päätös päätöksensä 2003/293/EY 1 artiklassa, sellaisena kuin ensimmäisen oikeusasteen on kumonnut sen, tarkoitetuista toimenpiteistä. Tämä päätös on kyseinen uusi päätös.
- (10) Tämä päätös ei koske niitä päätöksen 2003/293/EY 1 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä, joita ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole kumonnut<sup>(7)</sup> ja jotka ovat sen vuoksi edelleen voimassa kaikilta osin. Kyseisiin toimenpiteisiin ei sen vuoksi viitata enää jäljempänä.
- (11) Tämä päätös ei koske myöskään päätöksen 2003/293/EY 2 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä<sup>(8)</sup> eikä päätöksen 3, 4 ja 5 artiklaa, ja kyseiset artiklat pysyvät kaikilta osin voimassa. Kyseisiin toimenpiteisiin ei sen vuoksi viitata enää jäljempänä.

## II KUVAS

### 1. Maatalousosuuskuntien tukitoimenpiteet

- (12) Ilmoitetuista maatalousosuuskuntia koskevista tukitoimenpiteistä säädetään maatalous-, kalatalous- ja kuljetusalan pikaisista tukitoimenpiteistä annetun kuninkaan asetuksen nro 10/2000<sup>(9)</sup> 1 artiklassa, jolla muutetaan tietyiltä osin osuuskunnista 16 päivänä heinäkuuta 1999 annettua lakia nro 27/1999<sup>(10)</sup> ja osuuskuntien verotusjärjestelmästä 19 päivänä joulukuuta 1990 annettua lakia nro 20/1990<sup>(11)</sup>.
- (13) Ensimmäisessä muutoksessa on kyse siitä, että kun maatalousosuuskunnat toimittavat B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille, osuuskunnille asetettu rajoitus, jonka mukaan osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa toteutettujen liiketoimien osuus osuuskuntien liikevaihdosta saa olla enintään 50 prosenttia, poistetaan, ilman että maatalousosuuskunnat menettävät laissa nro 20/1990 (13 pykälän 10 momentissa) säädettyä veroetuutta.
- (14) Lisäksi muutetaan hiilivetyalasta 7 päivänä lokakuuta 1998 annettua lakia nro 34/1998<sup>(12)</sup> siten, että siitä poistetaan maatalousosuuskuntien osalta vaatimus yleiseen verotusjärjestelmään kuuluvan erillisen oikeushenkilön perustamisesta, jotta ne voisivat jaella B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille.
- (15) Espanjan viranomaisten mukaan kyseisten toimenpiteiden päätavoitteena oli neutralisoida polttoaineen hinnan nousu, jonka vaikutukset olivat alkaneet tuntua voimakkaana maatalousalalla ajankohtana, jona toimenpiteet hyväksyttiin. Kuninkaan asetuksen nro 10/2000 perusteissa todetaan, että maatalous-, kalatalous- ja kuljetusaloilla käytettävän dieselöljyn hinta oli noussut samalla tavalla kuin muihin tarkoituksiin käytettävien polttoaineiden hinta öljyn hinnannousun vuoksi ja siksi, että dollari oli vahvistunut voimakkaasti suhteessa euroon. Espanjan hallitus, joka seurasi tarkasti tämän ulkoisten seikkojen aiheuttaman kriisin todellisia vaikutuksia, oli analysoinut kriisistä kärsimään joutuneita aloja mahdollisimman kattavasti edustavien organisaatioiden kanssa sitä, kuinka laajoja taloudellisia vaikutuksia kriisillä oli maatalous- ja kalastusaloilla. Osapuolet pääsivät sopimukseen toimenpidepaketista, jonka tarkoituksena oli tasoittaa öljyn hinnannousun kielteisiä vaikutuksia ja syventää kyseisten alojen vapauttamista.
- (16) Ilmoitetulla toimenpiteellä muutettujen lakien soveltamisalaa on tarpeen kuvailla yksityiskohtaisemmin.
- (17) Osuuskuntia koskeva laki nro 27/1999 on säädös, jolla säännellään osuuskuntatoimintaa Espanjassa. Laissa määritellään osuuskunnan käsite, osuuskuntien luokat ja perustamissääntö. Tarkoituksena on myös edistää ja kehittää osuuskuntatoimintaa ja määrittää osuuskuntien yhdistysmuodot helpottamalla tällaisten osuuskuntaliikettä edistävien ryhmien luomista. Lain 93 pykälä koskee maatalousosuuskuntia, erityisesti niiden tavoitetta ja toimintaa, jota ne voivat harjoittaa.
- (18) Lain nro 20/1990 16 pykälän 5 momentissa, 18 pykälän 2 momentissa sekä 33 ja 34 pykälässä säädetään espanjalaisten osuuskuntien, mukaan lukien maatalousosuuskunnat, veron perusteesta ja verotusjärjestelmästä. Laissa erotetaan toisistaan suojatut osuuskunnat ja erityisesti suojatut osuuskunnat. Suojatuilla osuuskunnilla tarkoitetaan osuuskuntia, jotka noudattavat yleisestä osuuskuntalaista tai autonomisten alueiden laeista johtuvia periaatteita ja säännöksiä. Erityisesti suojattuja osuuskuntia ovat työosuuskunnat, maatalousosuuskunnat, alueelliset maanviljelyosuuskunnat, kalastusosuuskunnat sekä kuluttaja- ja käyttäjäosuuskunnat. Lain mukaan erityisesti suojattujen osuuskuntien korkea suojataso johtuu kyseisten alojen luonteesta, osuuskuntien jäsenten taloudellisesta kapasiteetista ja siitä, että ne pitäytyvät läheisemmin keskinäisiä yhtiöitä koskevassa periaatteessa.

<sup>(7)</sup> Kyse on toimenpiteistä, jotka koskevat lain nro 37/1992 muuttamista kuninkaan asetuksella nro 10/2000, ja verotustoimenpiteistä, jotka on hyväksytty 29 päivänä marraskuuta 2000 annetulla valtiovarainministeriön määräyksellä ja joissa on kyse korjauskertoimen soveltamisesta tiettyyn tuloverotuksen vakiokantajärjestelmän alaiseen kotieläintuotantoon hankittaessa rehuja sivullisilta. Kyse on myös nettotuoton alentamisesta tuloverotuksen alaiseen maatalous- ja kotieläintaloustuotantoon sovellettavassa vakiokantajärjestelmässä, tiettyyn maataloustuotantoon sovellettavan yksinkertaistetun arvonlisäverojärjestelmän mukaisten neljännesvuosimaksujen määrittämisessä käytetyn kertoimen alentamisesta ja verotustoimenpiteistä, joka koskee maatalousalan tuloverotuksessa vaikeasti perusteltavien menojen prosenttiosuuden kasvattamisesta. Komissio oli katsonut päätöksessään, että kyseiset toimenpiteet eivät olleet valtiotukia.

<sup>(8)</sup> Kyse on valtiontuista, jotka Espanja on myöntänyt maatalanhaltijoille lainojen korkohyvityksenä ja takauksina. Kyseisistä tuista säädetään 10 päivänä marraskuuta 2000 tehdyn ministerineuvoston sopimuksen julkaisemisesta 15 marraskuuta 2000 tehdystä maatalousministeriön päätöksessä. Lisäksi on kyse toimenpiteistä, jolla luonnollisten henkilöiden tuloverotuksessa tiettyjen maatilojen siirtoihin sovellettavia veroetuuksia jatkettiin vuosina 2000 ja 2001. Toimenpiteistä säädetään lain nro 14/2000 seitsemännessä siirtymäsäännöksessä. Komissio oli todennut päätöksessään, että nämä toimenpiteet eivät olleet SEUT-sopimuksen mukaisia.

<sup>(9)</sup> BOE 241, 7.10.2000, s. 34614.

<sup>(10)</sup> BOE 170, 17.7.1999, s. 27027.

<sup>(11)</sup> BOE 304, 20.12.1990, s. 37970.

<sup>(12)</sup> BOE 241, 8.10.1998, s. 33517.

(19) Osuuskuntien veron peruste muodostuu siten, että osuuskunnallisten (osuuskuntien jäsenten kanssa toteutettujen) toimien tulokset ja osuuskuntien ulkopuolisten (osuuskuntiin kuulumattomien osapuolten kanssa toteutettujen) toimien tulokset pidetään erillään toisistaan ja niitä verotetaan eri tavalla. Osuuskunnan on sen vuoksi pidettävä näistä toimista erillistä kirjanpitoa.

(20) Verotusjärjestelmä, jota sovelletaan erityisesti suojattuihin osuuskuntiin kuuluviin maatalousosuuskuntiin, on samanlainen kuin suojattuihin osuuskuntiin sovellettava järjestelmä, lukuun ottamatta seuraavia tapauksia:

— *Yhtiövero*: Yhteisöveroa kannetaan yhtiöiden ja muiden oikeushenkilöiden voitoista. Osuuskunnallisia tuloksia (jäsenten kanssa toteutetut toimet) vastaavaan veron perusteeseen sovelletaan alennettua 20 prosentin verokantaa, kun taas osuuskuntien ulkopuolisia tuloksia (osuuskuntien ulkopuolisten tai kolmansien kanssa toteutetut toimet) vastaavaan veron perusteeseen sovelletaan yleistä 35 prosentin verokantaa (33 pykälän 2 momentti). Lisäksi pakolliseen vararahastoon tarkoitettuihin varoihin sovelletaan 50 prosentin vähennystä (16 pykälän 5 momentti) <sup>(13)</sup> ja koulutus- ja edistämisrahastoon tarkoitettuihin varoihin 100 prosentin vähennystä (18 pykälän 2 momentti) <sup>(14)</sup>. Erityisesti suojatuille osuuskunnille myönnetään lisäksi 50 prosentin verohelpotus. Tämän pelkästään kyseisiä osuuskuntia koskevan hyvityksen katsotaan vastaavan algebrallisia summia, jotka saadaan, kun lakisääteisiä verokantoja sovelletaan osuuskunnissa tai niiden ulkopuolella harjoitettaviin toimiin sovellettaviin positiivisiin tai negatiivisiin veron perusteisiin, kun tulos on positiivinen (34 pykälän 2 momentti). Erityisesti suojatut osuuskunnat on myös vapautettu täysin sellaisen kuolettavan uuden kiinteän omaisuuden kuolettamisesta, joka on hankittu kolmen vuoden kuluessa osuuskunnan kirjaamisesta osuuskuntarekisteriin.

— *Leimavero*: (omaisuudensiirtoihin ja virallisiin asiakirjoihin sovellettava vero): Tätä välillistä veroa kannetaan oikeustoimista, kuten edullisista omaisuuden luovutuksista, dokumentoiduista oikeustoimista tai tietyistä osakastoimista (joita ovat esimerkiksi pääomankorotuksen kaltaiset yhtiön rahoitustoimet). Leimaverovapautus voidaan myöntää tapauksissa, joissa on kyse yhtiöittämisestä, pääomankorotuksesta, sulautumisesta tai diffuusiosta, lainojen, mukaan lukien joukkovelkakirjalainat, myöntämisestä ja peruuttamisesta, sellaisten omaisuuserien ja oikeuksien ostosta, jotka on sijoitettu rahastoon koulutus- ja edistämistoimiin liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi, sekä (yksinomaan erityisesti suojattujen

osuuskuntien tapauksessa) sellaisista omaisuuserien ja oikeuksien hankintatoimista, joiden välittömänä tarkoituksena on osuuskuntien sosiaalisten ja sääntömääräisten tavoitteiden saavuttaminen (33 pykälän 1 momentti ja 34 pykälän 1 momentti).

— *Elinkeinovero*: Tämän paikallisveron tarkoituksena on välitön veronkanto kaikentyyppisestä luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden Espanjan alueella harjoittamasta taloudellisesta toiminnasta, joka liittyy yritys- tai ammattitoimintaan taikka taiteelliseen toimintaan. Elinkeinoverosta voidaan myöntää 95 prosentin hyvitys (33 pykälän 4 momentin a almomentti).

— *Kiinteistövero*: Kyse on paikallisverosta, jota kannetaan omistusoikeuden ja muiden kiinteään omaisuuteen kohdistuvien oikeuksien nautinnasta. Maatalousosuuskuntien ja alueellisten maanviljelysosuuskuntien maaomaisuudesta kannettavasta kiinteistöverosta voidaan myöntää 95 prosentin hyvitys (33 pykälän 4 momentin b almomentti).

(21) Lain nro 20/1990 13 pykälässä säädetään lisäksi, että kaikkiin luokkiin kuuluvat osuuskunnat voivat suorittaa enintään 50 prosenttia kaikista liiketoimistaan osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa menettämättä verotuksellisesti suojatun osuuskunnan asemaansa.

(22) Maatalousosuuskuntien hyväksi toteutettavien toimien talousarvio ei ole tiedossa, mikä johtuu toimenpiteiden luonteesta. Myöskään toimenpiteiden kesto ei ole määritetty.

## 2. Komission perustelut tutkintamenettelyn aloittamiselle

(23) Komission perusteli menettelyn aloittamista koskevaa päätöstään seuraavasti.

(24) Menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen mukaan maatalousosuuskunnille myönnettiin kuninkaan asetuksen nro 10/2000 hyväksymisen jälkeen veroetuuksia, joita ne eivät saaneet ennen kyseisen asetuksen hyväksymistä.

(25) Ensimmäisessä etuudessa on kyse sen vaatimuksen poistamisesta, jonka mukaan osuuskuntien, jotka halusivat toimittaa B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille, oli perustettava tätä tarkoitusta varten yleisen verotusjärjestelmän (toisin sanoen raskaamman verotuksen) piiriin kuuluva erillinen oikeushenkilö. Tämän vaatimuksen poistaminen merkitsee, että osuuskunnat maksavat kyseisistä toimituksista aiempaa vähemmän veroja. Ennen lain muuttamista maatalousosuuskunnilla, jotka halusivat toimittaa B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille, oli toisin sanoen velvollisuus muodostaa erillinen oikeushenkilö. Lain nro 27/1999 muuttamisen jälkeen maatalousosuuskunnilla ei enää ole tällaista velvollisuutta ja kyseisiin toimiin sovelletaan suotuisaa verokohtelua.

<sup>(13)</sup> Osuuskuntien velvollisuudesta perustaa tällainen vararahasto säädetään lain nro 27/1999 55 pykälässä. Vararahasto muodostuu pääasiassa osuuskuntien ylijäämistä ja osuuskuntien ulkopuolisista voitoista. Vastaava velvollisuus on asetettu pääomayhtiöille, joiden on Espanjan osakeyhtiölain nro 1564/1989 214 pykälän nojalla sijoitettava 10 prosentin osuus tilikauden voitosta lakisääteeseen rahastoon, kunnes rahaston suuruus on vähintään 20 prosenttia osakepääomasta (BOE, 27.12.1989).

<sup>(14)</sup> Osuuskuntien velvollisuudesta perustaa tällainen rahasto säädetään lain nro 27/1999 56 pykälässä.

- (26) Toinen etu liittyy siihen, että maatalousosuuskuntien ei enää tarvitse rajoittaa osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille toimitettavan B-luokan dieselöljyn osuutta liikevaihdostaan enintään 50 prosenttiin, jotta ne eivät menettäisi verotuksellisesti suojatun osuuskunnan asemaa. Ennen lain nro 27/1999 muuttamista maatalousosuuskuntien oli toisin sanoen rajattava toimitukset osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille 50 prosenttiin liikevaihdostaan, jos ne eivät halunneet menettää kyseistä veroetuutta. Lain nro 27/1999 muuttamisen jälkeen ne ovat voineet ylittää 50 prosentin kynnysarvon joutumatta luopumaan verotuksellisesti suojatun osuuskunnan asemastaan.
- (27) Vaikuttaa siltä, että kyse on ainoastaan maatalousosuuskuntiin sovellettavasta erityistoimenpiteestä. Toimenpiteellä myönnetään polttoaineen hinnannousun yhteydessä veroetuus, jonka ansiosta maatalousosuuskunnan maksavat vähemmän veroa kuin ennen lain nro 27/1999 muuttamista.
- (28) Komissio katsoi kyseisenä ajankohtana käytettävissä olleiden tietojen perusteella, että maatalousosuuskunnat näyttivät saavan kyseisistä toimenpiteistä edun, joka alensi niiden taloutta yleensä rasittavia kustannuksia. Verotulojen menetys vastaa verotustukiin käytettyjen valtion varojen määrää (valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon<sup>(15)</sup> 10 kohta). Toimenpide oli tämän vuoksi katsottava valikoivaksi verotustoimenpiteeksi, joka vaikutti valtion varoihin.
- (29) Aloittaessaan menettelyn komissio katsoi tuolloin käytettävissä olleiden tietojen perusteella, että toimenpiteet oli katsottava valtion vastuulle kuuluviksi verotustoimenpiteiksi, joissa oli kyse valtion varoista, jotka antoivat valikoivan edun ja joita ei nähtävästi voitu perustella verotusjärjestelmän luonteella tai taloudellisella rakenteella. Toimenpiteet oli toisin sanoen katsottava valtion myöntämiksi valikoiviksi tuiksi.
- (30) Espanjan viranomaisten toimittamia tietoja, joiden mukaan polttoaineiden hinta oli noussut vuosien 1999 ja 2000 välisenä aikana 47 prosenttia, mikä oli aiheuttanut yleisiä järjestyshäiriöitä, lakkoja sekä energian ja elintarvikkeiden toimitushäiriöitä, ei voitu tulkita kyseisessä menettelyvaiheessa siten, että kyse oli SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua poikkeuksellista tapahtumasta.
- (31) Käytettävissä olleiden tietojen mukaan maatalousosuuskuntien tukitoimenpiteet voitaisiin rinnastaa valtiontukiin, joilla pyritään parantamaan maatalousosuuskuntien taloudellista tilannetta mutta jotka eivät edistä millään tavalla alan kehitystä. Kyseiset tuet oli sen vuoksi katsottava sisämarkkinoille soveltumattomiksi toimintatuiksi.
- (32) Komissio totesi tämän vuoksi, että siltä osin kuin kyseiset toimenpiteet katsottiin valtiontuiksi, niihin ei nähtävästi

voitu soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjä poikkeuksia. Komissio päätti tästä syystä aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, joka koski kyseisiä toimenpiteitä.

### III KOLMANSIEN HUOMAUTUKSET

#### 1. Asociación de Gestores de Estaciones de Servicio -yhdistyksen (huoltoasemanhoitajien yhdistys) huomautukset

- (33) Huoltoasemanhoitajien yhdistys katsoo, että kuninkaan asetuksella nro 10/2000 myönnetään veroetuuksia maatalousosuuskunnille.
- (34) Sen vaatimuksen poistaminen, jonka mukaan osuuskuntien, jotka halusivat toimittaa B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille, oli perustettava tätä tarkoitusta varten yleisen verotusjärjestelmän piiriin kuuluva erillinen oikeushenkilö, merkitsee veroetuutta, jonka myötä osuuskunnat maksavat aiempaa vähemmän veroja dieselöljyn jakelusta, kun näihin liiketoimiin sovelletaan suotuisaa verokohtelua.
- (35) Lisäksi se, että osuuskuntien ei enää tarvitse rajoittaa osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille toimitettavan B-luokan dieselöljyn osuutta liikevaihdostaan enintään 50 prosenttiin, jotta ne eivät menettäisi verotuksellisesti suojatun osuuskunnan asemaa, muodostaa toisen veroetuuden.
- (36) Huoltoasemanhoitajien yhdistyksen mukaan kuninkaan asetuksella nro 10/2000 edistetään markkinoiden ulkopuolisen rinnakkaisjakeluverkoston perustamista ja suositetaan siten julkista tukea saavia osuuskuntia, jotka julkinen sektori lisäksi vapauttaa niiden kilpailijoille asetettujen lakisääteisten vaatimusten noudattamisesta. Kaiken edellä esitetyn tarkoituksena on alentaa tavanomaisista markkinamekanismeista johtuvaa hintaa ilman, että vähittäismyyjille aiottaisiin maksaa minkäänlaista korvausta, vaikka vähittäismyyjät jätetään suurelta osin markkinoiden ulkopuolelle.

#### 2. Asociación de Empresarios de Estaciones de Servicio de la Comunidad de Madrid -yhdistyksen (Madridin huoltoasemayrittäjien yhdistys), Federación Catalana de Estaciones de Servicio -liiton (Katalonian huoltoasemaliitto) ja Confédération espagnole des stations-service -keskusliiton (Espanjan huoltoasemien keskusliitto) huomautukset

- (37) Kyseiset yhdistykset, jotka edustavat lähes koko Espanjan huoltoasema-alaa, katsovat, että kuninkaan asetusta nro 10/2000 sisältää toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vapauttaa maatalousosuuskunnat monista veroista ja veronluonteisista maksuista B-luokan dieselöljyn jakelussa osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille. Tämä toteutetaan siten, että polttoaineen myyntiin kolmansille sovelletaan erityisesti suojattua verotusjärjestelmää.

<sup>(15)</sup> EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3.

- (38) Kyseisien yhdistysten mukaan maatalousosuuskunnat saavat kuninkaan asetuksen nro 10/2000 voimaantulosta lähtien jäljempänä mainitut edut toimittaessaan B-luokan dieselöljyä, kun on kyse polttoaineiden myynnistä kolmansille.
- (39) Osuuskunnat vapautetaan leimaverosta, kun on kyse yhtiöittämisestä, pääomankorotuksesta, sulautumisesta ja diffuusiosta, lainojen, mukaan lukien joukkovelkakirjalainat, myöntämisestä ja peruuttamisesta, sellaisten omaisuusserien ja oikeuksien ostosta, jotka on sijoitettu rahastoon koulutus- ja edistämistoiimiin liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi, sekä sellaisista omaisuusserien ja oikeuksien hankintatoimista, joiden välittömänä tarkoituksena on osuuskuntien sosiaalisten ja sääntömääräisten tavoitteiden saavuttaminen.
- (40) Yhtiöveron osalta voidaan todeta, että koska B-luokan dieselöljyn myynti osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille katsotaan kuninkaan asetuksessa nro 10/2000 osuuskuntatoiminnan taloudelliseksi tulokseksi, kyseiseen toimintaan sovelletaan 20 prosentin verokantaa. Se on myös vapautettu täysin sellaisen kuolettettavan uuden kiinteän omaisuuden kuolettamisesta, joka on hankittu kolmen vuoden kuluessa osuuskunnan kirjaamisesta osuuskuntarekisteriin. Osuuskunnille myönnetään lisäksi 50 prosentin verohelpotus.
- (41) Elinkeinoverosta osuuskunnille myönnetään 95 prosentin verohelpotus.
- (42) Kiinteistöverosta osuuskunnat saavat 95 prosentin verohelpotuksen.
- 3. Confederación de cooperativas Agrarias de España -keskusliiton (Espanjan maatalousosuuskuntien liitto) huomautukset**
- (43) Suurin osa Espanjan maatalousosuuskunnista kuuluu maatalousosuuskuntien keskusliittoon.
- (44) Maatalousosuuskunnat aloittivat öljytuotteiden jakelutoiminnan 31 päivänä heinäkuuta 1986 annetun talous- ja valtiovarainministeriön määräyksen<sup>(16)</sup> voimaantulon myötä. Kyseisellä määräyksellä muutettiin öljytuotemonopoliin kuuluvien nestemäisten polttoaineiden toimittamisesta ja myynnistä annettua asetusta<sup>(17)</sup>. Öljyalan sääntelystä 22 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla<sup>(18)</sup> otettiin käyttöön uusi öljytuotteiden jakelujärjestelmä.
- (45) Sääntelytilanne muuttui yhtäkkiä maatalousosuuskuntien osalta lain nro 34/1998 julkaisemisen jälkeen. Tähän vaikutti erityisesti lain 15. lisäsäännös, jossa osuuskunnilta kielletään öljytuotteiden (sekä dieselöljyjen että ben-
- siinin) jakelu kolmansille, jolleivät ne perusta tätä tarkoitusta varten yleisen verotusjärjestelmän piiriin kuuluvaa erillistä oikeushenkilöä.
- (46) Maatalousosuuskuntien keskusliiton mukaan kuninkaan asetuksella nro 10/2000 vain poistettiin osittain vapaan kilpailun rajoitus, joka johtui lain nro 34/1998 15. lisäsäännöksessä säädetystä kiellostä.
- (47) Osuuskuntien saamien verohelpotusten tarkastelussa on otettava huomioon teknistä mukautusta koskevat vaatimukset ja velvoitteet, joita kyseiset vaatimukset aiheuttavat osuuskunnille.
- (48) Osuuskuntien on tehtävä yhtiöveron veron perusteen määrittämisessä selkeä ero jäsentensä kanssa toteutettujen liiketoimien ja osuuskuntien ulkopuolisten tai kolmansien kanssa toteutettujen liiketoimien välillä. Lain nro 20/1993 16 pykälässä säädetyn teknistä mukautusta koskevan vaatimuksen mukaan veron peruste määritetään erikseen, kun on kyse yhtäältä osuuskunnallisista tuloksista, jotka ovat peräisin osuuskuntien jäsenten kanssa toteutetuista liiketoimista, ja toisaalta osuuskuntien ulkopuolisista tuloksista, jotka ovat peräisin osuuskuntien sekä osuuskuntien ulkopuolisten tai kolmansien välisistä liiketoimista.
- (49) Lain nro 20/1990 33 pykälässä täsmennetään, että osuuskuntien yhtiöverotuksessa sovellettavan eriytetyn verokannan mukaan osuuskunnallisiin tuloksiin sovellettava verokanta on 20 prosenttia ja osuuskunnan ulkopuolisiin tuloksiin sovellettava yleinen verokanta on 35 prosenttia. Jälkimmäisiin kuuluvat muun muassa tulot, jotka maatalousosuuskunnat saavat kolmansien kanssa toteutetuista liiketoimista. Tämän vuoksi voitosta, jonka maatalousosuuskunta saa osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa toteuttamistaan liiketoimista, ei myönnetä minkäänlaista verohelpotusta.
- (50) Osuuskunnilta kannettavan yhtiöveron osalta lain nro 20/1990 23 pykälässä määritellään veron määrä siten, että se vastaa algebrallista summaa, joka saadaan, kun lakisääteisiä verokantoja sovelletaan osuuskunnissa tai niiden ulkopuolella harjoitettaviin toimiin sovellettaviin positiivisiin tai negatiivisiin veron perusteisiin. Kun kyseinen summa on positiivinen, se katsotaan kannettavan veron määräksi (verovelvollisuudeksi). Erityisesti suojattuihin osuuskuntiin (joihin maatalousosuuskunnat periaatteessa kuuluvat) sovellettavassa verovapautusjärjestelmässä, josta säädetään lain nro 20/1990 34 pykälässä, kyseisen lain 23 pykälässä määritellystä kannettavan veron määrästä myönnetään 50 prosentin vähennys.

<sup>(16)</sup> BOE 188, 7.8.1986, s. 27907.

<sup>(17)</sup> BOE 58, 9.3.1970, s. 3820.

<sup>(18)</sup> BOE 308, 24.12.1992, s. 43867.

- (51) Tätä vähennystä ei voida tarkastella erillään tuloverosta, jonka osuuskuntien jäsenet maksavat niille jaetuista osuuskuntien nettoylijäämistä. Yrityksen voitto jaetaan osuuskunnassa jäsenten kesken niiden osuuskunnassa kyseisen tilikauden aikana harjoittaman toiminnan mukaan eikä pääomapanoksen mukaan. Tätä kutsutaan nettoylijäämäksi, joka poikkeaa ominaisuuksiltaan täysin pääomayhtiöiden osingoista.
- (52) Näiden erityispiirteiden vuoksi erityisesti suojatuille osuuskunnille yhtiöverosta myönnetyn 50 prosentin vapautuksen arvioinnissa on otettava huomioon se, että osingot/ylijäämät ovat kaksinkertaisen verotuksen kohteina, sillä niistä kannetaan sekä yhtiöveroa että tuloveroa. Pääomayhtiön ja sen osakkaiden välisessä suhteessa (osingot) sovellettavalla kaksinkertaisen verotuksen lievennyksellä ei ole vastinetta osuuskunnan ja sen jäsenten välisessä suhteessa (nettoylijäämien jako), minkä vuoksi nettoylijäämiä verotetaan raskaammin kuin osinkoja.
- (53) Tämä ero on nähtävissä tuloverotuksesta ja muista verosäännöistä 9 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain nro 40/1998<sup>(19)</sup> 23 pykälässä, jossa vahvistetaan, että osinkoihin (jotka ovat tyypillisiä yleisen verotusjärjestelmän piiriin kuuluville pääomayhtiöille) ja nettoylijäämiin (jotka ovat tyypillisiä erityisen verojärjestelmän piiriin kuuluville osuuskunnille) sovelletaan eriytettyjä verokantoja.
- (54) Lain nro 40/1998 66 pykälässä säädetty tuloverovapautukset on lisäksi eriytetty myös yhtiötyypin mukaan. Osinkojen tapauksessa kyseisessä pykälässä säädetään 40 prosentin vapautuksesta ja nettoylijäämien tapauksessa siinä viitataan osuuskuntien verotusjärjestelmää koskevan lain nro 20/1990 32 pykälään, jossa säädetään, että suojatulle osuuskunnalle myönnetään kaksinkertaisen verotuksen vuoksi 10 prosentin ja erityisesti suojatulle osuuskunnalle 5 prosentin verovapautus.
- (55) Osuuskunnille on lisäksi asetettu erityisvelvoitteita, jotka eivät koske yleisen verotusjärjestelmän piiriin kuuluvia yrityksiä. Kyse on muun muassa lailla nro 27/1999 käyttöön otetuista taloudellisista velvoitteista, kuten jakamattomien erien sitomisesta esimerkiksi pakollisiin sosiaalirahastoihin.
- (56) Ensimmäinen tällainen rahasto on pakollinen vararahasto, jonka tarkoituksena on erityisesti osuuskuntien vahvistaminen, kehittäminen ja takaaminen ja josta ei voida jakaa varoja jäsenille, kuten lain nro 27/1999 55 pykälässä säädetään. Vararahasto on osa jakamatonta nettovarallisuutta, joka siirrettäisiin osuuskunnan purkamisen tapauksessa valtionkassaan. Tämä puolestaan käyttäisi kyseiset varat osuuskuntaliikkeen edistämistä koskevan rahaston perustamiseen. Lain nro 27/1999 mukaan osuuskuntien on siirrettävä vararahastoon vähintään 20 prosenttia osuuskunnallista tuloksista ja vähintään 50 prosenttia osuuskuntien ulkopuolisista tuloksista (toisin sanoen tuloksista, jotka osuuskunnat saavat liiketoimista osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa). Tähän lisätään osuuskuntien jäsenten liittymismaksut ja määrät, jotka vähennetään jäsenten pakollisista osakepääomapanoksista jäsenyyden päättyessä. Tämän vuoksi osuuskunnan jäsen ei saa koskaan takaisin kaikkia yritykseen sijoittamiaan pääomapanoksia ja osa yrityksen ylijäämistä sidotaan.
- (57) Koulutus- ja edistämisrahastoa, jota säännellään lain nro 27/1999 56 pykälällä, käytetään osuuskunnan jäsenten ja työntekijöiden koulutukseen, osuuskunta-aatteen levittämiseen, osuuskuntien välisten yhteyksien tiivistämiseen sekä kulttuurin, ammattitaidon ja avunannon edistämiseen paikallisella tasolla ja koko yhteiskunnassa. Lain nro 27/1999 mukaisesti koulutus- ja edistämisrahastoon on siirrettävä vähintään 5 prosenttia osuuskunnallisista tuloksista. Kuten pakollisen vararahaston tapauksessa, myöskään tämän rahaston varoja ei voida jakaa osuuskunnan jäsenille edes siinä tapauksessa, että osuuskunta puretaan.
- (58) Osuuskunnan jäsenille jaettava enimmäisylijäämä on tämän vuoksi pienempi kuin pääomayhtiöissä, joiden osakkaat saavat suuremman osan yhtiön voitosta, koska pääomayhtiöillä ei ole velvollisuutta siirtää osaa meneillään olevan tilikauden voitosta pakollisiin rahastoihin.
- (59) Veroetuus, jonka osuuskunta voi saada osittaisen yhtiöverovapautuksen perusteella, tasataan kaksinkertaisella tuloverotuksella, jota sovelletaan osuuskunnan jäseniin ja joka kasvattaa näin jäsenten verorasitusta.
- (60) Seuraavassa on esimerkkejä osuuskuntiin sovellettavasta verotusjärjestelmästä sekä järjestelmään liittyvistä eduista ja velvoitteista.
- (61) Ensimmäisessä esimerkkitapauksessa tarkastellaan osuuskunnan jäsenen käytettävissä olevia nettovaroja verrattuna Espanjan yleisen verojärjestelmän piiriin kuuluvan yhtiön osakkaaseen. Lähtökohtana olevat tulokset ovat samat: 150 rahayksikköä.

<sup>(19)</sup> BOE 295, 10.12.1998, s. 40730.

Hypoteesi: osuuskunnalliset tulokset (50 prosenttia) ja osuuskuntien ulkopuoliset tulokset (50 prosenttia) lain nro 27/1999 perusteella; käytettävissä oleva voitto maksetaan kokonaisuudessaan osuuskunnan jäsenelle. Marginaalinen tuloverokanta: 48 prosenttia

|                                                   | Osuuskunta                                                                                                                                                                                                                                           | Pääomayhtiö                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tulokset                                          | Osuuskunnallinen tulos (OT): 75 (50 %)<br>Osuuskunnan ulkopuolinen tulos (OUT): 75 (50 %)<br>Yhteensä: 150                                                                                                                                           | 150                                                                                                                                                                                                                               |
| Sosiaalirahastoihin siirrettävät varat            | Rahasto: koulutus ja edistäminen 5 % OT:sta = 3,75<br>Rahasto: pakolliset vararahastot: 20 % OT:sta = 15<br>50 % OUT:sta = 37,5<br>Yhteensä: 56,25                                                                                                   | 0                                                                                                                                                                                                                                 |
| Tulokset rahastoihin siirrettyjen varojen jälkeen | OT: 56,25<br>OUT: 37,5<br>Yhteensä: 93,75                                                                                                                                                                                                            | 150                                                                                                                                                                                                                               |
| Yhtiövero                                         | OT: $(75 - 11,25) \times 20 \% = 12,75$<br>OUT: $(75 - 18,75) \times 35 \% = 19,687$<br>Yhteensä: 32,437                                                                                                                                             | $150 \times 35 \% = 52,5$                                                                                                                                                                                                         |
| Käytettävissä oleva voitto                        | $93,75 - 32,437 = 61,313$                                                                                                                                                                                                                            | $150 - 52,5 = 97,5$                                                                                                                                                                                                               |
| Tulovero                                          | Veron peruste: $61,313 \times 100 \% = 61,313$<br>Veron määrä (ilman verohelpotuksia):<br>$61,313 \times 48 \% = 29,430$<br><br>Verohelpotus: $61,313 \times 10 \% = 6,131$<br>Maksettava määrä verohelpotuksen jälkeen:<br>$9,430 - 6,131 = 23,299$ | Veron peruste = $97,5 \times 140 \% = 136,5$<br>Veron määrä (ilman verohelpotuksia): $136,5 \times 48 \% = 65,52$<br><br>Verohelpotus: $97,5 \times 40 \% = 39$<br>Maksettava määrä verohelpotuksen jälkeen: $65,52 - 39 = 26,52$ |
| Osakkaan nettotulot                               | $61,313 - 23,299 = 38,014$                                                                                                                                                                                                                           | $97,5 - 26,52 = 70,98$                                                                                                                                                                                                            |

- (62) Kun otetaan huomioon, että tuloverotuksessa tarkastellaan marginaaliveroa, voitaisiin väittää, että osuuskunnan jäsen saisi saman lähtökohtana olevan 150 rahayksikön tuloksen perusteella 38 rahayksikköä, kun taas yleisen verojärjestelmän piiriin kuuluvan yhtiön osakas saisi 71 rahayksikköä. Kuten edellä lisäksi todetaan, yhtiö- ja tuloveroja koskeva kaksinkertainen verotus poistaisi yhtiöverohelpotuksen aiemman vaikutuksen.
- (63) Toisessa esimerkkitapauksessa osuuskuntien liiketoimiin jäsenten kanssa ja liiketoimiin osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa (toisin sanoen osuuskunnallisiin tuloksiin ja osuuskuntien ulkopuolisiin tuloksiin) sovelletaan eri verokantoja. Tältä osin olisi todettava, että kun osuuskuntien ulkopuolisten tulosten erityinen painoarvo kasvaa verrattuna osuuskunnallisiin tuloksiin, pakollisiin rahastoihin siirrettävien varojen määrä ja tulovero kasvavat samassa suhteessa, kun taas käytettävissä olevan voiton prosentuaalinen osuus pienenee. Tämä aiheuttaisi sen, että kunkin jäsenen saama nettotulo on pienempi silloin, kun osuuskuntien ulkopuolisten tulosten osuus on suurempi.

Osuuskunnallisten tulosten ja osuuskuntien ulkopuolisten tulosten jakautumista koskevat hypoteesit

|                                                   | Suojattu osuuskunta   |                             |                       |                       | Pääomayhtiö |
|---------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------------|-----------------------|-----------------------|-------------|
| Hypoteesi                                         | OT: 75 %<br>OUT: 25 % | OT: 66,66 %<br>OUT: 33,33 % | OT: 50 %<br>OUT: 50 % | OT: 25 %<br>OUT: 75 % |             |
| Tulokset                                          | 150                   | 150                         | 150                   | 150                   | 150         |
| Sosiaalirahastoihin siirrettävät varat            | 46,875                | 50                          | 56,25                 | 65,625                | 0           |
| Tulokset rahastoihin siirrettyjen varojen jälkeen | 103,125               | 100                         | 93,75                 | 84,375                | 150         |
| Yhtiövero                                         | 28,97                 | 30,125                      | 32,437                | 35,906                | 52,5        |

|                            | Suojattu osuuskunta |        |        |        | Pääomayhtiö |
|----------------------------|---------------------|--------|--------|--------|-------------|
| Käytettävissä oleva voitto | 74,155              | 69,875 | 61,313 | 48,469 | 97,5        |
| Tulovero                   | 28,179              | 26,55  | 23,299 | 18,418 | 26,52       |
| Nettotulot                 | 45,976              | 43,325 | 38,014 | 30,051 | 70,98       |

- (64) Yhteenvedona voidaan todeta, että maatalousosuuskuntien keskusliiton mukaan Espanjassa sijaitsevien maatalousosuuskuntien verotusta koskevaa lainsäädäntöä on arvioitava yhtenä kokonaisuutena. Maatalousosuuskuntien verotus on eriytettyä ja sisältää etuja, joihin liittyy kuitenkin myös erityisvelvoitteita (pakollisiin rahastoihin siirrettävät varat, pääoman verokohtelu ja kaksinkertainen verotus).

#### IV ESPANJAN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

- (65) Espanja esitti 11 päivänä kesäkuuta 2001 päivätyllä kirjeellä seuraavat huomautukset.
- (66) Espanjan mukaan osuuskuntien hyväksi toteutettavien tukitoimenpiteiden rinnastaminen valtiontukeen sillä perusteella, että osuuskunnat maksavat vähemmän veroja kuin ennen lainsäädännön muuttamista, ei ole perusteltua jäljempänä esitellyistä syistä.
- (67) Kuninkaan asetuksella nro 10/2000 käyttöön otettujen toimenpiteiden tarkoituksena on dieselöljytoimitusten alan vapauttaminen poistamalla esteet, joita on asetettu dieselöljyä kolmansille jakeleville maatalousosuuskunnille. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että maatalousosuuskuntiin sovellettaisiin suotuisaa verokohtelua.
- (68) Maatalousosuuskuntiin sovellettavassa verotusjärjestelmässä erotetaan toisistaan osuuskunnan jäsenten kanssa osuuskunnan puitteissa toteutetut toiminnot ja osuuskuntien ulkopuolisten kanssa toteutetut toiminnot, joiden tulokset katsotaan osuuskuntien ulkopuolisiksi. Kyseisiin tuloksiin sovellettava yhtiöverotusjärjestelmä vastaa tämän vuoksi kaikkiin samanlaista toimintaa harjoittaviin yksikköihin sovellettavaa yleistä järjestelmää.
- (69) Osuuskuntien verotusjärjestelmää säännellään lailla nro 20/1990, jonka 21 pykälässä katsotaan osuuskuntien ulkopuolisiksi tuloksiksi osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa toteutetusta toiminnasta saadut tulot, joita verotetaan yleisen yhtiöverokannan mukaan yhtiöverotuksesta 27 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain nro 43/1995<sup>(20)</sup> 26 pykälän 3 momentin mukaisesti. Lisäksi osuuskunnista 16 päivänä heinäkuuta 1999 annetun lain nro 27/1999 kuudennessa lisäsäännöksessä osuuskunnat veloitetaan pitämään erillistä kirjanpitoa osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa toteutetavista liiketoimista.
- (70) Kuninkaan asetuksella nro 10/2000 käyttöön otettujen toimenpiteiden tarkoituksena on B-dieselöljytoimitusten alan vapauttaminen siten, että maatalousosuuskuntien sallitaan toimittaa D-dieselöljyä riippumatta siitä, mikä kyseisten liiketoimien osuus on osuuskuntien kaikista liiketoimista. Tämä ei myöskään aiheuta osuuskunnallisten toimintojen jättämistä osuuskuntiin sovellettavan verotusjärjestelmän ulkopuolelle. Tarkoituksena on antaa osuuskunnille mahdollisuus harjoittaa kyseistä toimintaa ilman, että ne joutuisivat perustamaan uuden erillisen oikeushenkilön, sillä yhtiöverovelvollisuus on sama molemmissa tapauksissa. B-luokan dieselöljyn toimituksista kolmansille saatuihin tuloihin sovelletaan yleistä yhtiöverojärjestelmää.
- (71) Yhteenvedona voidaan todeta, että Espanjan mukaan kuninkaan asetuksella nro 10/2000 käyttöön otetut toimenpiteet eivät ole valtiontukea, sillä toimenpiteet eivät vaikuta samaa toimintaa (B-luokan dieselöljyn jakelua) harjoittaviin kilpaileviin yrityksiin, koska kaikkiin kyseisen alan yrityksiin, myös maatalousosuuskuntiin, sovelletaan samaa yhtiöverojärjestelmää.
- (72) Espanja täydensi kyseistä toimenpidettä koskevia huomautuksia, jotka se oli esittänyt 6 päivänä kesäkuuta 2001 päivätyllä kirjeellä, huomautuksilla, jotka se esitti asianomaisten huomautuksista 1 ja 30 päivänä lokakuuta 2001 päivätyillä kirjeillä. Espanja esitti 1 päivänä lokakuuta 2001 päivätyllä kirjeellä seuraavat lisähuomautukset.
- (73) Öljyn hinnannousu ja euron arvon aleneminen suhteessa dollariin olivat tapahtumia, jotka muuttivat olennaisesti maatalousalan tavanomaisia toimintaedellytyksiä ja saivat alalla aikaan kriisin, jonka vaikutukset tuntuivat maataloudellisten tulosten heikkenemisenä. Kriisi uhkasi jatkuessaan monien tilojen elinkelpoisuutta.
- (74) Espanjan hallitus päätti tässä tilanteessa toteuttaa suhdanetoimenpiteiden lisäksi rakennetoimenpiteitä vahvistamalla muun muassa polttoaineiden jakelun vapauttamista, jotta maa- ja kotieläintilat pystyisivät jatkamaan toimintaansa ja pitämään kilpailukykyänsä riittävän hyvänä.
- (75) Kuninkaan asetuksella nro 10/2000 käyttöön otetuilla tukitoimenpiteillä pyritään osaltaan edistämään polttoainealan vapauttamista. Käytännössä niillä poistetaan tiettyjä rajoituksia, joita Espanjan lainsäädännöllä oli asetettu maatalousosuuskunnille, ja avataan siten kilpailulle B-luokan dieselöljyn jakelun markkinat Espanjassa.
- (76) Tämän vuoksi osuuskunnat vapautettiin velvoitteesta rajata B-luokan dieselöljyä koskevat liiketoimet osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa 50 prosenttiin jäsenten kanssa toteutetuista liiketoimista. Samalla poistettiin vaatimus, jonka mukaan osuuskunnat voivat käydä öljytuotteiden vähittäiskauppaa osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa vain perustamalla osuuskunnasta erillisen oikeushenkilön. Tämä vaatimus rajoitti maatalousosuuskuntien toiminta-alaa ja oli tiettyssä määrin ristiriidassa lain nro 27/1999 kanssa, sillä kyseisen lain mukaan sen nojalla perustetut yhtiöt voivat järjestää ja harjoittaa kaikentyyppistä taloudellista toimintaa.

<sup>(20)</sup> BOE 310, 28.12.1995, s. 37072.

- (77) Muutosta, jonka tarkoituksena oli säilyttää osuuskuntien erityisesti suojattu asema B-luokan dieselöljyn jakelussa osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille, on tulkittava dekriminalisoivana toimenpiteenä, johon ei kuitenkaan liity erityistä suotuisampaa verotusjärjestelmää, jota sovellettaisiin maatalouspolttoaineen jakeluun kolmansille.
- (78) Huoltoasemayhdistysten esittämä väite, jonka mukaan osuuskuntien harjoittaman dieselöljyn jakelun vapauttaminen osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa toteutettavien liiketoimien osalta merkitsee sitä, että näihin liiketoimiin sovelletaan 20 prosentin yhtiöverokantaa, on Espanjan mukaan virheellinen. Kaikkiin liiketoimiin, joita osuuskunnat toteuttavat osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa, sovelletaan yleistä 35 prosentin verokantaa.
- (79) Espanja esitti 30 päivänä lokakuuta 2001 päivätyssä kirjeessään, jolla täydennettiin Espanjan 1 päivänä lokakuuta 2001 päivätyssä kirjeessä esittämiä kommentteja kolmansien huomautuksista, seuraavat valtiovarainministeriöstä lähtöisin olevat lisähuomautukset.
- (80) Huoltoasemayhdistysten huomautuksissa tulkitaan virheellisesti kuninkaan asetuksen nro 10/2000 vaikutuksia suojattujen osuuskuntien verotusjärjestelmään. Osuuskuntien ulkopuolisiin tuloksiin, mukaan lukien voitto, joka saadaan B-luokan dieselöljyn jakelusta osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille, sovelletaan yleistä 35 prosentin verokantaa.
- (81) Kuninkaan asetuksella nro 10/2000 tehtyjen muutosten tarkoituksena on yksinomaan B-luokan dieselöljyn jakelun vapauttaminen antamalla maatalousosuuskunnille mahdollisuus toimittaa kyseistä polttoainetta riippumatta siitä, mikä kyseisten liiketoimien osuus on osuuskunnan kaikista liiketoimista. Kyseisiä liiketoimia ei myöskään jätetä osuuskuntiin sovellettavan verotusjärjestelmän ulkopuolelle.
- (82) Osuuskuntien suorittamiin B-luokan dieselöljyn toimituksiin sovellettavaan verotusjärjestelmään ei joka tapauksessa ole tehty mitään muutoksia. Tämän vuoksi on syytä päätellä, että kyse ei ole toimenpiteestä, joka voitaisiin katsoa SEUT-sopimuksen 107 artiklassa tarkoitetuksi valtiontukeksi.
- (83) Leimaveron osalta huoltoasemayhdistysten huomautuksissa todetaan, että kyseiset edut otettiin käyttöön jo ennen kuninkaan asetuksen nro 10/2000 voimaantuloa ja sen vuoksi osuuskunnat eivät hyödy niistä kyseisen asetuksen voimaantulon vuoksi. Etujen tavoitteena on vahvistaa tämäntyyppisiä yhtiöitä ja osuuskuntaliikettä Espanjassa.
- (84) Kritiikki, jota huoltoasemayhdistykset ovat esittäneet paikallisveroista, ei sinänsä kohdistu erityisesti suojattuihin osuuskuntiin sovellettaviin nykyisiin veroetuksiin, vaan pikemminkin kuninkaan asetuksella nro 10/2000 tehtyyn muutokseen. Kyse on niiden vaatimusten muuttamisesta, jotka maatalousosuuskuntien on täytettävä saadakseen

erityisesti suojatun osuuskunnan aseman, eli käytännössä siitä, että maatalousosuuskunnilla on vastedes mahdollisuus jaella rajoituksetta B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille.

- (85) Espanja katsoo, että mitään Espanjan hallituksen maatalousalan hyväksi toteuttamaa toimenpidettä ei voida katsoa valtiontueksi, sillä toimenpiteet ovat kaikilta osin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisia.

#### V PÄÄTÖS 2003/293/EY

- (86) Päätöksessään 2003/293/EY komissio teki seuraavat päätelmät.
- (87) Muutoksilla, jotka kuninkaan asetuksella nro 10/2000 on tehty lakeihin nro 27/1999 ja nro 20/1999, ainoastaan palautetaan ennalleen sääntelytilanne, joka maatalousosuuskuntien harjoittaman öljytuotteiden jakelun alalla vallitsi ennen lain nro 34/1998 hyväksymistä.
- (88) Espanjan mukaan maatalousosuuskunnat maksavat lain nro 20/1990 mukaisesti osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa toteutettavista liiketoimista saamastaan voitosta yleisen yhtiöverokannan mukaista veroa, ja tämän vuoksi kyseisistä liiketoimista ei myönnetä minkäänlaisia verohelpotuksia eivätkä kuninkaan asetuksella nro 10/2000 tehdyt muutokset ole muuttaneet millään tavalla verotusjärjestelmää, jota sovelletaan osuuskuntien suorittamiin B-luokan dieselöljyn toimituksiin osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille.
- (89) Maatalousosuuskunnat voivat kuninkaan asetuksella nro 10/2000 tehtyjen muutosten seurauksena harjoittaa kyseistä toimintaa joutumatta perustamaan uutta oikeushenkilöä B-luokan dieselöljyn jakelemiseksi osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille. Lisäksi ne eivät joudu rajamaan toimituksia osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille 50 prosenttiin liikevaihdostaan eivätkä ylityksestä huolimatta menetä suotuisaa verokohtelua.
- (90) Pitää paikkansa, että maatalousosuuskunnat maksavat osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa toteuttamista liiketoimista yleisen yhtiöverokannan mukaista veroa, samoin kuin muutkin yhtiöt, mutta toisaalta on myös varmaa, että maatalousosuuskunnat voivat asetuksella nro 10/2000 tehtyjen muutosten jälkeen jaella B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille ilman liikevaihtoon kohdistuvia rajoituksia ja joutumatta perustamaan uutta oikeushenkilöä. Ne hyötyvät kuitenkin edelleen osuuskunnille myönnetystä eriytetystä verokohTELUSTA.
- (91) Osuuskunnat saivat jo ennen kuninkaan asetuksen nro 10/2000 voimaantuloa veroetuksia, jotka liittyivät leimaveroon, elinkeinoveroon, kiinteistöveroon ja yhtiöveroon. Yhtiöverotuksessa osuuskunnan jäsenten kanssa toteutettuihin liiketoimiin sovelletaan alennettua verokantaa ja erityisesti suojatut osuuskunnat, joihin periaatteessa myös maatalousosuuskunnat kuuluvat, saavat 50 prosentin palautuksen yhtiöverosta.

(92) Komissio on kuitenkin katsonut aiheelliseksi tutkia osuuskuntien saamia veroetuuksia niiden velvoitteiden kannalta, joita teknisiä mukautuksia koskevat vaatimukset aiheuttavat osuuskunnille. Komissio viittaa päätöksessään siihen, että myös Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliitto toteaa huomautuksissaan, että tätä veroetua ei voida tarkastella erillään osuuskunnan jäsenen netto-ylijäämiin sovellettavasta tuloverotuksesta. Ylijäämät poikkeavat ominaisuuksiltaan täysin pääomayhtiön jakamista osingoista. Pääomayhtiön ja sen osakkaiden välisessä suhteessa (osingot) sovellettavalla kaksinkertaisen verotuksen lievennyksellä ei ole vastinetta osuuskunnan ja sen jäsenten välisessä suhteessa (nettoylijäämien jako), minkä vuoksi nettoylijäämiä verotetaan raskaammin kuin osinkoja. Veroetus, jonka osuuskunta voi saada osittaisen yhtiöverovähennyksen perusteella, oikaistaan kaksinkertaisella tuloverotuksella, jota sovelletaan osuuskunnan jäseniin ja joka kasvattaa näin jäsenten verorasitusta.

(93) Komissio katsoo päätöksessään, että Espanjassa sijaitsevien maatalousosuuskuntien verotusta olisi tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena. Maatalousosuuskuntien verotuksen rakenteessa on poikkeamia ja se sisältää etuja, joihin liittyy kuitenkin myös erityisvelvoitteita (pakollisiin rahastoihin siirrettävät varat, pääoman verokohtelu ja kaksinkertainen verotus).

(94) Komissio katsoo Espanjan ja Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliiton toimittamien tietojen perusteella, että kuninkaan asetuksella nro 10/2000 maatalousosuuskuntia koskevaan lainsäädäntöön tehdyistä muutoksista ei aiheudu etua, joka keventäisi maatalousosuuskuntien taloutta yleensä rasittavia kustannuksia, eikä muutoksissa ole kyse valtion varoihin vaikuttavasta valikoivasta verotustoimenpiteestä.

(95) Komissio toteaa päätöksessään Espanjan hallituksen toimittamien tietojen perusteella, että maatalousosuuskuntien hyväksi toteutettavat tukitoimenpiteet on katsottava verotustoimenpiteiksi, joita voidaan perustella verotusjärjestelmän luonteella tai taloudellisella rakenteella, jotka eivät täytä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisedellytyksiä ja jotka eivät sen vuoksi ole valtiontukia.

#### VI ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO ASIASSA T-146/03

(96) Nostaessaan kanteen komission päätöksestä 2003/293/EY *Asociación de Empresarios de Estaciones de Servicio de la Comunidad de Madrid* ja *Federación Catalana de Estaciones de Servicio* totesivat, että komissio on rikko-

nut SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohtaa, sillä riidanalaisessa päätöksessä katsotaan, että riidanalaiset toimenpiteet eivät ole tukea, koska ne eivät suosi maatalousosuuskuntia ja ovat sopusoinnussa osuuskuntiin sovellettavan verotusjärjestelmän luonteen ja taloudellisen rakenteen kanssa.

(97) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa kannetta käsitellessään, että kantajat väittävät ensimmäisessä kanneperusteessa komission päätelleen virheellisesti, että toimenpiteistä ei koidu etua, sillä komissio teki päätelmänsä Espanjan verotusjärjestelmän virheellisen arvioinnin perusteella. Toisessa kanneperusteessa kantajat väittävät, että komissio on päätellyt virheellisesti, että riidanalaiset toimenpiteet eivät ole valikoivia, sillä komissio teki päätelmänsä arvioituaan virheellisesti, että toimenpiteet ovat sopusoinnussa Espanjan verotusjärjestelmän luonteen ja taloudellisen rakenteen kanssa.

#### 1. Ensimmäinen kanneperuste: Espanjan verotusjärjestelmän arvioinnissa tehty virhe, joka on johtanut päätelmään, että riidanalaisista toimenpiteistä ei koidu etua maatalousosuuskunnille

(98) Kantajat väittävät, että komissio ei ole ottanut huomioon maatalousosuuskuntien suotuisaa verokohtelua leimaverotuksessa, elinkeinoverotuksessa ja kiinteistöverotuksessa.

(99) Tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole mahdollisuutta tarkistaa, onko riidanalainen päätös perusteltu tältä osin. Tuomioistuimen mukaan riidanalaisessa päätöksessä ei ilmoiteta selkeästi ja yksiselitteisesti syitä siihen, miksi maatalousosuuskuntiin leimaverojen, elinkeinoverojen ja kiinteistöverojen osalta sovellettavasta verotusjärjestelmästä ei koidu etua kyseisille osuuskunnille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 145 kappaleessa todetaan yhtäältä, että osuuskunnat nauttivat veroetuuksista, jotka koskevat yhtiöveron lisäksi omaisuudensiirtoihin ja virallisiin asiakirjoihin sovellettavaa veroa (leimaveroa), liiketoimiin sovellettavaa veroa (elinkeinoveroa) ja kiinteistöveroa. Riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 148 kappaleessa todetaan toisaalta, että toimenpiteistä ei aiheudu etua eikä niissä ole sen vuoksi kyse SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuesta.

(100) Vaikka komissio totesi istunnossa, että riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 146 ja 147 kappaleessa esitetyt perustelut eivät koske pelkästään yhtiöveroa vaan myös leimaveroa, elinkeinoveroa ja kiinteistöveroa, tuomioistuin pitää tällaisia perusteluita käsittämättöminä.

- (101) Tuomioistuin toteaa ensiksikin, että päätöksen johdanto-osan 146 kappaleen mukaan hyöty, jonka osuuskunta voisi saada 50 prosentin yhtiöverovähennyksestä, oikaisetaan tuloverotukseen liittyvässä kaksinkertaisessa verotuksessa. Tuomioistuin toteaa edelleen, että koska komissio ei ole esittänyt yhtään perustetta sille, että myös leimaveroon, elinkeinoveroon ja kiinteistöveroon liittyvät etuudet korjattaisiin kaksinkertaisella tuloverotuksella, johdanto-osan 146 kappaleta ei voida tulkita siten, että se viittaisi 50 prosentin yhtiöverovähennyksen oikaisemiseen.
- (102) Tuomioistuin toteaa lisäksi, että johdanto-osan 147 kappaleessa mainitaan ainoastaan, että maatalousosuuskuntien verotuksessa, tarkasteltuna yhtenä kokonaisuutena, on rakenteellisia eroja, ja se sisältää etuja ja niitä tasaavia erityisvelvoitteita (pakollisiin rahastoihin siirrettävät varat, pääoman verokohtelu ja kaksinkertainen verotus). Kyseisessä johdanto-osan kappaleessa ei viitata millään syihin, joiden vuoksi mainitut erityisvelvoitteet tasaisivat 50 prosentin yhtiöverovähennyksen lisäksi myös leimaveroihin, elinkeinoveroihin ja kiinteistöveroihin liittyviä etuja. Tuomioistuimen mukaan tällaisten syiden esittäminen on erityisen tärkeää tarkasteltavana olevassa tapauksessa, jossa erikseen mainittujen erityisvelvoitteiden on riidanalaisen päätöksen perusteella katsottava liittyvän yhtiöveroon. Sen lisäksi, että erityisvelvoitteet mainitaan riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 147 kappaleessa, ne otetaan esille myös johdanto-osan 83–95 kappaleessa, joissa tarkastellaan vain yhtiöveroa.
- (103) Väitteestä, jonka mukaan leimaveroon, elinkeinoveroon ja kiinteistöveroon liittyviin toimenpiteisiin ei tehty muutoksia kuninkaan asetuksella ja sen vuoksi niitä ei periaatteessa arvioida riidanalaisessa päätöksessä, tuomioistuin toteaa, että tämä väite ei vastaa tosiseikkoja, sillä johdanto-osan 145 kappaleesta ilmenee, että komissio on ottanut huomioon osuuskuntien saamat kyseisiin veroihin liittyvät veroetuuudet.
- (104) Toisin kuin komissio, tuomioistuin katsoo lisäksi, että riidanalaiset toimenpiteet ovat muuttaneet osuuskuntien verotustilannetta leimaverojen, elinkeinoverojen ja kiinteistöverojen osalta. Tämä johtuu siitä, että osuuskuntien verokohtelua ei sovellettu ennen riidanalaisten toimenpiteiden käyttöönottoa polttoainejakeluun, sillä kyseistä toimintaa varten oli jouduttu perustamaan erillinen oikeushenkilö, johon ei sovellettu tällaista suotuisaa verokohtelua. Suotuisa verokohtelu ulotettiin riidanalaisten toimenpiteiden käyttöönoton jälkeen myös polttoainejakeluun. Tuomioistuin katsoo tämän vuoksi, että riidanalaiset toimenpiteet ovat muuttaneet maatalousosuuskuntien verotustilannetta.
- (105) Väitteestä, jonka mukaan leimaverotukseen, elinkeinoverotukseen ja kiinteistöverotukseen voisi liittyä voimassa olevaa tukea, koska vaikuttaa siltä, että kyseistä verokohtelua ei ole muutettu sen jälkeen, kun Espanjan kuningaskunta liittyi yhteisöön, tuomioistuin toteaa, että kyseinen väite ei helpota millään tavalla niiden syiden ymmärtämistä, joiden perusteella komissio päätelee riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 148 kappaleessa, että muutoksista ei aiheudu etua. Väittäessään, että suotuisaan verokohteluun liittyy voimassa olevaa tukea, komissio myöntää kiistatta, että kyseiseen verokohteluun liittyy tukea, josta saadaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua konkreettista etua.
- (106) Väitteestä, jonka mukaan leimaveroihin, elinkeinoveroihin ja kiinteistöveroihin liittyvä etu on vähäinen verrattuna yhtiöveroon liittyvään etuun, tuomioistuin toteaa, että myöskään tämä väite ei mahdollista riidanalaisen päätöksen ymmärtämistä. Tuomioistuin toteaa, että jos väitetään, että kyse on vähäisestä edusta, merkitsee se väistämättä sen myöntämistä, että kyse on todellisesta edusta. Tuomioistuin muistuttaa lisäksi, että komissio ilmoitti istunnossa, ettei se pyrkinyt osoittamaan tällä väitteellä, että leimaveroihin, elinkeinoveroihin ja kiinteistöveroihin liittyvä etu alittaisi vähämerkityksistä tukea (*de minimia*) koskevan kynnysarvon. Tämän vuoksi kyseinen väite ei mahdollista sitä, että tuomioistuimen olisi helpompi ymmärtää syitä siihen, että leimaveroihin, elinkeinoveroihin ja kiinteistöveroihin liittyvästä verotusjärjestelmästä ei aiheudu etua.
- (107) Tuomioistuin päätelee edellä esitetystä, että riidanalaisen päätöksen perustelut ovat puutteelliset, ja toteaa sen vuoksi, että se ei kykene tarkistamaan, voidaanko komission arviointia, jonka mukaan osuuskunnilta kannettaviin leimaveroihin, elinkeinoveroihin ja kiinteistöveroihin sovellettavasta järjestelmästä ei aiheudu etua, pitää perusteltuna.
- (108) Tuomioistuin muistuttaa kuitenkin, että perusteluiden puutteellisuus johtaa riidanalaisen päätöksen kumoamiseen vain siinä tapauksessa, että päätöksessä ei esitetä riittäviä perusteluita artiklaosassa esitetyille toteamukselle, jonka mukaan riidanalaiset toimenpiteet eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Tuomioistuin toteaa tältä osin, että komissio väittää riidanalaisessa päätöksessä yhtäältä, että riidanalaisista toimenpiteistä ei aiheudu etua, ja toisaalta, että jos toimenpiteistä aiheutuu etua, kyse ei ole valikoivasta edusta, koska se on sopusoinnussa järjestelmän luonteen ja taloudellisen rakenteen kanssa.

**2. Toinen kanneperuste: riidanalaisten toimenpiteiden arvioinnissa tehty virhe (joka liittyy siihen, että toimenpiteiden katsottiin olevan sopusoinnussa Espanjan verotusjärjestelmän luonteen ja taloudellisen rakenteen kanssa), joka on johtanut päätelmään, että toimenpiteet eivät ole luonteeltaan valikoivia**

- (109) Tuomioistuimen mukaan riidanalaisessa päätöksessä ei mainita yhtään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin ymmärtää perustelut, joita komissio käytti päätellessään, että riidanalaiset toimenpiteet eivät ole valikoivia (päätöksen johdanto-osan 148 kappale), koska niitä voidaan perustella järjestelmän luonteella ja taloudellisella rakenteella (johdanto-osan 167 kappale).
- (110) Tuomioistuin on tietoinen siitä, että riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 148 kappaleessa todetaan, että komission päätelmä, jonka mukaan riidanalaiset toimenpiteet eivät ole valikoivia, perustuu Espanjan kuningaskunnan ja Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliiton toimittamiin tietoihin.
- (111) Tuomioistuin toteaa kuitenkin, että Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliiton toimittamat tiedot sellaisina kuin ne esitetään riidanalaisessa päätöksessä liittyvät enemminkin siihen, että toimenpiteistä ei aiheudu etua, kuin siihen, että kyse ei ole valikoivista toimenpiteistä. Kyseiset tiedot eivät sen vuoksi sisällä seikkoja, joilla voitaisiin perustella sitä, että riidanalaisista toimenpiteistä aiheutuva etu ei ole luonteeltaan valikoiva. Riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 103–120 kappaleessa tarkasteltavien Espanjan kuningaskunnan toimittamien tietojen osalta on aiheellista todeta, että niiden mukaan riidanalaiset toimenpiteet perustuvat ensisijaisesti polttoaineden jakelun vapauttamiseen tähtäävään politiikkaan. Kyseisten tietojen perusteella ei kuitenkaan voida ymmärtää syitä siihen, miksi riidanalaisia toimenpiteitä voitaisiin perustella verotusjärjestelmän luonteella tai taloudellisella rakenteella. Tuomioistuin toteaa sen vuoksi, että toimenpiteiden perustelemisen Espanjan kuningaskunnan ajamalla polttoainemarkkinoiden vapauttamiseen tähtävällä politiikalla ei välttämättä voida katsoa liittyvän mitenkään Espanjan verotusjärjestelmän luonteeseen tai taloudelliseen rakenteeseen.
- (112) Tuomioistuin toteaa lisäksi, että myöskään riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 119 kappaleessa esille otettu seikka, jonka mukaan leimaveroon liittyvät etuudet otettiin käyttöön jo ennen riidanalaisia toimenpiteitä ja ne vastaavat tavoitetta edistää osuuskuntia ja osuuskuntaliikettä Espanjassa, ei välttämättä liity verotusjärjestelmän luonteeseen ja taloudelliseen rakenteeseen.
- (113) Tuomioistuin toteaa joka tapauksessa, että vaikka myönnettäisiin, että komissio aikoi katsoa osuuskuntaliikkeen edistämisen Espanjan verotusjärjestelmän luonteeseen ja taloudelliseen rakenteeseen liittyväksi seikaksi huolimatta siitä, että riidanalaisessa päätöksessä ei anneta perustel-

listaa selvitystä tästä seikasta, on todettava, että tämä perustelu mainitaan riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 119 kappaleessa vain leimaveroon liittyvän etuuden yhteydessä eikä siihen viitata millään tavalla kiinteistövero- ja elinkeinoverojärjestelmään liittyvien etuuksien yhteydessä.

- (114) Tuomioistuin päättää edellä esitetystä, että riidanalaisen päätöksen perustelut ovat puutteelliset, ja toteaa sen vuoksi, että se ei kykene tarkistamaan, voidaanko komission arviointia, jossa todetaan, että jos riidanalaisista toimenpiteistä etua, kyseinen etu ei ole valikoiva, koska sitä voidaan perustella järjestelmän luonteella ja taloudellisella rakenteella.
- (115) Tuomioistuin toteaa tämän vuoksi, että jäljempänä johdanto-osan 90 kappaleessa todetun perusteluiden puuttumisen ja edellisessä johdanto-osan kappaleessa esitetyn toteamuksen perusteella voidaan päätellä, että riidanalaisessa päätöksessä esitettyä arviointia, jonka mukaan riidanalaisissa toimenpiteissä ei ole kyse SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista valtiontuesta, ei ole perusteltu riittävästi.
- (116) Tuomioistuin toteaa, että riidanalainen päätös on syytä kumota siltä osin kuin komissio on rikkonut SEUT-sopimuksen 296 artiklassa määrättyä perusteluvollisuutta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää tämän vuoksi, että komission päätöksen 2003/293/EY 1 artikla kumotaan siltä osin kuin siinä todetaan, että maatalousosuuskuntien tukitoimenpiteet, joista säädetään maatalous-, kalatalous- ja kuljetusalan pikaisista tukitoimenpiteistä säädetyssä kuninkaan asetuksessa nro 10/2000, eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

## VII ARVIOINTI

- (117) SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaa sovelletaan kaikkiin kyseisen sopimuksen liitteessä I mainittuihin maataloustuotteisiin, jotka kuuluvat vastaavista yhteisistä markkinajärjestelyistä annettujen eri asetusten mukaisesti yhteisten markkinajärjestelyiden soveltamisalaan (näitä ovat kaikki maataloustuotteet, lukuun ottamatta hevosenlihaa, hunajaa, kahvia, maatalousalkoholia, viinietikkaa ja korkkia).

### 1. SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohta

- (118) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti "jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovelletta sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan".
- (119) Tarkasteltavina olevat toimenpiteet toteutetaan maatalousosuuskuntiin sovellettavan eriytetyn verokohtelun muodossa.

- (120) Komission tiedonannossa valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen<sup>(21)</sup> määrätään, että 107 artiklaa sovelletaan yritysten välittömään verotukseen liittyviin valtiontukiin, kun
- etuus on valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty;
  - toimenpide vaikuttaa kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan;
  - toimenpide on erityinen tai valikoiva siinä suhteessa, että se suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa eli vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua;
  - tuensaajat saavat toimenpiteestä etuuden, joka kevenää niiden taloutta yleensä rasittavia maksuja.
- (121) Aluksi on todettava, että kuten neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle osuuskuntien edistämisestä Euroopassa annetun komission tiedonannon<sup>(22)</sup> 3.2.7 kohdassa muistutetaan, taloudellista toimintaa harjoittavia osuuskuntia, mukaan lukien maatalousosuuskunnat, pidetään yrityksinä SEUT-sopimuksessa tarkoitettussa merkityksessä ja siksi niihin sovelletaan täysimääräisesti unionin kilpailu- ja valtiontukisääntöjä sekä erinäisiä poikkeuksia, vähimmäistasoja ja vähämerkityksistä tukea koskevia sääntöjä.
- (122) Tämän asian tutkinnan on kohdistuttava maatalousosuuskuntien hyväksi toteutettaviin erityistoimenpiteisiin, joista on ilmoitettu komissiolle ja joiden lähtökohtana oli polttoaineen hinnannousu (kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälä), ensisijaisesti edellä mainittujen neljän perusteen kannalta.
- (123) Koska ilmoitetut toimenpiteet johtavat osuuskuntien suotuisan verokohtelun soveltamisalan ulottamisen polttoaineen jakeluun muille kuin osuuskuntien jäsenille, kyseinen verokohtelu on tarpeen määrittää SEUT-sopimuksen 107 artiklan perusteella.
- 1.1 *Valtion varoja koskeva peruste*
- (124) Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan edun, joka voidaan luokitella valtiontueksi, on ensinnäkin oltava myönnetty välittömästi tai välillisesti valtion varoista ja toiseksi sen on oltava valtion toimenpide<sup>(23)</sup>.
- (125) Valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon 10 kohdan mukaan verotulojen menetys vastaa verotustukiin käytettyjen valtion varojen määrää. Valtio voi myöntää tukea joko lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten verosääntöjen nojalla tai veroviranomaisten noudattamien käytäntöjen mukaisesti.
- (126) Espanjan valtio teki kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälällä tiettyjä muutoksia osuuskuntia koskevaan lakiin nro 27/1999 ja osuuskuntien verotusjärjestelmää koskevaan lakiin nro 20/1990. Ensimmäisessä muutoksessa on kyse siitä, että kun maatalousosuuskunnat toimittavat B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille, rajoitus, jonka mukaan kyseisten liiketoimien osuus maatalousosuuskuntien liikevaihdosta voi olla enintään 50 prosenttia, poistetaan ilman, että maatalousosuuskunnat menettävät laissa nro 20/1990 säädettyä suotuisaa verokohtelua. Toiseksi hiilivetyalaa koskevaa lakia nro 34/1998 muutetaan siten, että siitä poistetaan vaatimus, jonka mukaan maatalousosuuskuntien oli perustettava yleisen verotusjärjestelmän piiriin kuuluva erillinen oikeushenkilö, jos ne halusivat toimittaa B-luokan dieselöljyä osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille.
- (127) On syytä muistaa, että kuten tämän päätöksen johdantoosan 20 kappaleessa todetaan, maatalousosuuskunnille myönnetään monien verojen osalta monia etuja. Salliesaan sen, että maatalousosuuskunnat eivät joudu rajamaan B-luokan dieselöljyn toimituksia osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille 50 prosenttiin, kuten laissa säädetään, eivätkä siitä huolimatta menetä suotuisaa verokohtelua, Espanjan valtio käyttää verotustukiin valtion varoja. Poistaessaan lisäksi vaatimuksen, jonka mukaan osuuskuntien, jotka halusivat jaella B-luokan dieselöljyä muille kuin osuuskunnan jäsenille, oli perustettava yleisen verotusjärjestelmän piiriin kuuluva erillinen oikeushenkilö, Espanjan valtio luopuu kyseiseen verokohteluun mahdollisesti liittyvistä verotuloista ja käyttää sen vuoksi verotustukiin valtion varoja.
- (128) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin myönsi 27 päivänä tammikuuta 1998 antamassaan tuomiossa, että valtion varojen käyttöä koskeva peruste voi johtaa myös kielteisiin vaikutuksiin, kun toimenpide johtaa sellaisten varojen menetykseen, jotka oli tarkoitus maksaa valtion talousarvioon. Esimerkkinä mainitaan verovapautus, josta on kyse myös tarkasteltavana olevassa asiassa<sup>(24)</sup>.
- (129) Tarkasteltavana olevat toimenpiteet ovat sen vuoksi valtion myöntämiä etuja, jotka myönnetään välittömästi valtion varoista.

<sup>(21)</sup> EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3. Ks. myös asiassa C-280/00, Altmark, 24.7.2003 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2003, s. I-7747.

<sup>(22)</sup> KOM(2004) 18 lopullinen, 23.2.2004.

<sup>(23)</sup> Asia C-303/88, Italia v. komissio, Kok. 1991, s. I-1433, 11 kohta, asia C-482/99, Ranska v. komissio, Kok. 2002, s. I-4397, 24 kohta, ja asia C-126/01, GEMO, Kok. 2003, s. I-13769, 24 kohta.

<sup>(24)</sup> Asiassa T-67/94, Ladbroke Racing v. komissio, 27.1.1998 annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio, Kok. 1998, s. II-1. Ks. myös asiassa C-159/01, Alankomaat v. komissio, 29.4.2004 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2004, s. I-4461.

## 1.2 Kauppaan kohdistuvaa vaikutusta koskeva peruste

- (130) Jotta tuet kuuluisivat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, niiden on vaikutettava kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tämä peruste edellyttää, että tuensaajat harjoittavat taloudellista toimintaa.
- (131) Asiaa koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuet vaikuttavat kauppaan, kun tuensaajayritys harjoittaa taloudellista toimintaa, joka on jäsenvaltioiden välisen kaupan kohteena. Yhteisöjen tuomioistuimien on todennut, että kun jäsenvaltion taloudellinen tuki vahvistaa jonkin yritysryhmän asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan <sup>(25)</sup>.
- (132) Tarkasteltavana olevassa asiassa maatalousosauuskunnat harjoittavat taloudellista toimintaa, joka on jäsenvaltioiden välisen kaupan kohteena. Euroopan unionin ja Espanjan välillä käydään mittavaa maataloustuotekauppaa. Esimerkiksi vuonna 1999 Espanja vei maataloustuotteita Euroopan yhteisöön noin 11,33 miljardin euron arvosta ja toi sieltä maataloustuotteita noin 7,38 miljardin euron arvosta. Vuonna 2007 Espanjasta vietiin maataloustuotteita Euroopan unionin maihin noin 33,12 miljardin euron arvosta ja Espanjaan tuotiin maataloustuotteita EU-maista noin 27,14 miljardin euron arvosta <sup>(26)</sup>.
- (133) Tuensaajayritykset toimivat kilpailuilla aloilla eli polttoainejakelun alalla. On huomattava, että yhteisön kaupan kohteina olevia tuotteita jakelevien jäsenvaltioiden tuottajien välillä käydään tiukkaa kilpailua. Espanjalaiset tuottajat osallistuvat täysipainoisesti tähän kilpailuun. Myös toimenpiteistä etua saavien yritysten merkittävä määrä kasvattoa toimenpiteiden vaikutusta kauppaan.
- (134) Sen vuoksi näyttää siltä, että toimenpiteet ovat vaarassa vaikuttaa kyseisillä tuotteilla käytävään kauppaan jäsenvaltioiden välillä. Tämä vaikutus konkretisoituu, jos toimenpiteet suosivat jossakin jäsenvaltiossa toimivia tuottajia muiden jäsenvaltioiden tuottajien kustannuksella. Toimenpiteillä on suora ja välitön vaikutus kyseisten tuotteiden tuotantokustannuksiin Espanjassa. Sen vuoksi ne vaikuttavat kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

## 1.3 Etua koskeva peruste

- (135) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuen käsite on avustuksen käsitettä yleisempi, koska tuki ei kata ainoastaan sitä, että valtio maksaa yritykselle konkreettista tukea, kuten avustuksia, vaan myös valtion toteuttamia toimenpiteitä, jotka erilaisissa muodoissaan keventävät yrityksen taloutta tavanomaisesti rasittavia maksuja ja joilla tämän johdosta on – olematta kuitenkaan avustuksia sanan varsinaisessa merkityksessä – avustuksen luonnetta vastaava luonne ja sen vaikutuksia vastaavat vaikutukset <sup>(27)</sup>.
- (136) Tuomioistuimen mukaan tästä seuraa, että toimenpidettä, jolla viranomaiset myöntävät tietyille yrityksille verovapautuksen ja jolla ei tosin siirretä valtion varoja mutta asetetaan edunsaaja taloudellisesti edullisempaan asemaan kuin muut verovelvolliset, on pidettävä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena.
- (137) Yritysten välittömästä verotuksesta annetun tiedonannon mukaan tällainen etu voi koostua yrityksen verotuksen keventämisestä esimerkiksi seuraavasti: veron perusteen alentaminen (esimerkiksi poikkeuksellinen vähennys ja erityiset tai nopeutetut poistot, varausten kirjaaminen taseeseen jne.), veron määrän täydellinen tai osittainen alentaminen (verovapautus, verohyvitys jne.) taikka verovelkojen lykkääminen, niistä luopuminen tai niiden tilapäinen uudelleenjärjestely.
- (138) Osuuskuntien verotusjärjestelmää vertaillaan muihin Espanjassa sijaitseviin yrityksiin sovellettavaan järjestelmään tämän päätöksen johdanto-osan 20 kappaleessa. Kyse on eduista, jotka kaikki osuuskunnat, myös maatalousosauuskunnat, saavat ja joita ei yleensä sovelleta muihin yrityksiin kuin osuuskuntiin. On lisäksi syytä täsmentää, että tämä analyysi, joka koskee kyseisten osuuskuntien suotuisaa verokohtelua, ei kata osuuskunnallisten tulosten veron perusteeseen sovellettavaa alennettua 20 prosentin verokantaa (sillä kyse on liiketoimista osuuskunnan jäsenten kanssa).
- (139) Kuninkaan asetuksella nro 10/2000 tehdyt muutokset mahdollistavat sen, että maatalousosauuskunnat voivat keskittää suuren osan toiminnastaan tai jopa koko toimintansa B-luokan dieselöljyn jakeluun ilman, että niihin sovellettaisiin muihin yrityksiin kuin osuuskuntiin sovellettavaa verokohtelua vastaavaa kohtelua.

<sup>(25)</sup> Asia 730/79, Philip Morris Holland BV v. komissio, Kok. 1980, s. 2671, 11 kohta.

<sup>(26)</sup> Lähde: Eurostat.

<sup>(27)</sup> Yhdistetyissä asioissa C-393/04 ja C-41/05, Air Liquide Industries Belgium, 15.6.2006 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2006, s. I-5293.

- (140) Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut asiassa T-146/03 <sup>(28)</sup>, tämä johtuu siitä, että osuuskuntien verokohtelua ei sovellettu ennen riidanalaisten toimenpiteiden käyttöönottoa polttoainejakeluun, sillä kyseistä toimintaa varten oli jouduttu perustamaan erillinen oikeushenkilö, johon ei sovellettu tällaista suotuisaa verokohtelua. Suotuisa verokohtelu ulotettiin riidanalaisten toimenpiteiden käyttöönoton jälkeen myös polttoainejakeluun. Tuomioistuin katsoo tämän vuoksi, että riidanalaisilla toimenpiteillä muutettiin maatalousosuuskuntien verokohtelua osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille suuntautuvan polttoainejakelun osalta.
- (141) Komissio toteaa, että näiden toimenpiteiden ansiosta B-luokan dieselöljyä jakelevat maatalousosuuskunnat, jotka voivat vastedes käydä rajoituksetta kauppaa osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa säilyttäen samalla muista yrityksistä tai muista osuuskunnista kuin maatalousosuuskunnista poikkeavan oikeudellisen aseman, asetetaan muita yrityksiä kuin osuuskuntia suotuisampaan asemaan polttoaineen jakelussa osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille, sillä kyseiset maatalousosuuskunnat säilyttävät verokohtelunsa.
- (142) On syytä muistaa, että osuuskuntien veron peruste muodostuu siten, että osuuskunnallisten (osuuskuntien jäsenten kanssa toteutettujen) toimien tulokset ja osuuskuntien ulkopuolisten (osuuskuntien ulkopuolisten osapuolten kanssa toteutettujen) toimien tulokset pidetään erillään toisistaan ja niitä verotetaan eri tavalla. Erillisestä kirjanpidosta huolimatta maatalousosuuskunta, joka pysyy yhtenä yksikkönä, saa edelleen muita veroetuuksia, jotka eivät liity suoraan voiton verotukseen alennetun verokannan mukaan; näitä ovat muun muassa yhtiöveroon, leimaveroon, elinkeinoveroon (jonka määrä on täysin riippumaton yhtiön tuloksista) ja kiinteistöveroon liittyvät etuudet. Osuuskunnat säilyttävät kansallisesta osuuskuntalaista poiketen erityisen verotusjärjestelmänsä myös silloin, kun osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille toimitetun B-luokan dieselöljyn osuus niiden liikevaihdosta on yli 50 prosenttia. Ne eivät myöskään joudu perustamaan yleisen verotusjärjestelmän piiriin kuuluvaa erillistä oikeushenkilöä.
- (143) Maatalousosuuskunnat ovat sen vuoksi taloudellisesti edullisemmassa asemassa kuin muut verovelvolliset, sillä ne säilyttävät osan <sup>(29)</sup> muun muassa yhtiöveroon liittyvistä eduista ja kaikki muihin veroihin liittyvät edut.
- (144) Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliiton esittämien väitteiden ja erityisesti yhtiöveroa koskevien väitteiden osalta komissio palauttaa mieliin päätöksessä 2003/293/EY esille ottamansa seikan, joka liittyy siihen, että erityisesti suojatut osuuskunnat, joihin maatalousosuuskunnat kuuluvat, saavat 50 prosentin palautuksen yhtiöverosta. Lisäksi pakolliseen vararahastoon tarkoitettuihin varoihin sovelletaan 50 prosentin vähennystä ja koulutus- ja edistämisrahastoon tarkoitettuihin varoihin 100 prosentin vähennystä. Erityisesti suojatut osuuskunnat on myös vapautettu täysin sellaisen kuolettavan uuden kiinteän omaisuuden kuolettamisesta, joka on hankittu kolmen vuoden kuluessa osuuskunnan kirjaamisesta osuuskuntarekisteriin.
- (145) Komissio myöntää, että osuuskuntien saamien veroetuuksien tarkastelussa on syytä ottaa huomioon verovelvoitteet, joita osuuskunnille on määrätty muista yhtiöistä kuin osuuskunnista poiketen.
- (146) Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliiton huomautusten mukaan tätä veroetuuutta ei voida tarkastella erillään osuuskunnan jäsenen nettoylijäämiin sovellettavasta tuloverotuksesta. Ylijäämät poikkeavat ominaisuuksiltaan pääomayhtiön jakamista osingoista. Pääomayhtiön ja sen osakkaiden välisessä suhteessa (osingot) sovellettavalla kaksinkertaisen verotuksen lievennyksellä ei maatalousosuuskuntien keskusliiton mukaan ole vastinetta osuuskunnan ja sen jäsenten välisessä suhteessa (nettoylijäämien jako), minkä vuoksi nettoylijäämiä verotetaan raskeammin kuin osinkoja. Etu, jonka osuuskunta voi saada yhtiöverotukseen liittyvän etuuden perusteella, oikaistaan keskusliiton mukaan kaksinkertaisella tuloverotuksella, jota sovelletaan osuuskunnan jäseniin ja joka kasvattaa näin jäsenten verorasitusta.
- (147) Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa tuomiossaan, tämän väitteen on kuitenkin katsottava koskevan ainoastaan 50 prosentin yhtiöverovähennyksen eli yhtiöverosta saadun 50 prosentin palautuksen oikaisemista. Komissio vahvistaa, että Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliiton esittämä väite koskee kyseistä toimenpidettä.
- (148) Komissio katsoo, että etua on tarkasteltava osuuskunnan eikä sen jäsenten tasolla, sillä tämän arvioinnin kohde on edelleen osuuskunta. Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliiton esittämällä yhtiöverokantaa koskevilla numerotiedoilla ei ole merkitystä. Ne liittyvät lisäksi vain osuuskunnan jäsenen nettokäyttöomaisuuteen veronkannan jälkeen. Komissio katsoo tämän vuoksi, että esimerkiksi osuuskunnan taloudellinen tilanne ei välttämättä heikkene pakollisiin rahastoihin tehdyn pääomasijoituksen seurauksena, sillä osuuskunta hoitaa ja käyttää rahastoja vain tarkoin rajatuissa tapauksissa.
- <sup>(28)</sup> Asiassa T-146/03, Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid ja Federación Catalana de Estaciones de Servicio v. komissio, 12.12.2006 annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2006, s. II-98.
- <sup>(29)</sup> Toisin sanoen edellä johdanto-osan 20 kappaleen ensimmäisessä kohdassa mainitut edut, lukuun ottamatta alennettua 20 prosentin verokantaa, jota sovelletaan vain liiketoimiin osuuskunnan jäsenten kanssa ja jota tämä päätös ei sen vuoksi koske.

- (149) Komissio katsoo sille annettujen selvitysten perusteella, että espanjalaisten maatalousosuuskuntien yhtiöverotus sisältää konkreettisia etuja. Yhtiöverotuksen tasolla poikkeavaa verokohtelua ei myöskään voida perustella pelkästään osuuskuntatoimintaan kohdistuvilla rajoituksilla, kuten kaksinkertaisella verotuksella. Kun osuuskunta toteuttaa liiketoimia osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa, sen markkinakäyttäytyminen vastaa minkä tahansa muun yrityksen käyttäytymistä eikä sen kohtelemiselle muista yhtiöistä poikkeavalla tavalla ole perusteita. Osuuskuntien tuloja, jotka kertyvät liiketoimista osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa, on verotettava osuuskuntien tasolla samalla tavalla kuin pääomayhtiön toteuttamaa toimintaa, ja osuuskuntien jäsenille jaettu määrä on verotettava samalla tavalla kuin pääomayhtiön osakkaiden saamia osinkoja.
- (150) Komissio toteaa lisäksi, että osuuskuntien vapauttamiselle sellaisen kuolettavan uuden kiinteän omaisuuden kuolettamisesta, joka on hankittu kolmen vuoden kuluessa osuuskunnan kirjaamisesta osuuskuntarekisteriin, ja muille yhtiöveroon liittyville etuuksille ei esitetä mitään perusteluita.
- (151) Komissio muistuttaa myös, että kyseinen etu ei liity ainoastaan yhtiöveroon vaan myös muihin tämän päätöksen johdanto-osan 20 kappaleessa kuvailtuihin veroihin (leimaveroon, elinkeinoveroon ja kiinteistöveroon). On poissuljettua, että näihin muihin veroihin liittyviä etuja tasattaisiin kaksinkertaisella verotuksella.
- (152) Osuuskunnat säilyttävät kansallisesta osuuskuntalaista poiketen suotuisan verokohtelusta myös silloin, kun osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille toimitetun B-luokan dieselöljyn osuus niiden liikevaihdosta on yli 50 prosenttia. Ne eivät myöskään joudu perustamaan yleisen verotusjärjestelmän piiriin kuuluvaa erillistä oikeushenkilöä.
- (153) Espanjan mukaan kuninkaan asetuksella nro 10/2000 käyttöön otetut toimenpiteet eivät ole valtiontukea siltä osin kuin ne eivät vaikuta samaa toimintaa harjoittaviin kilpaileviin yrityksiin, sillä kaikkiin kyseisen alan yrityksiin, myös maatalousosuuskuntiin, sovelletaan samaa yhtiöverojärjestelmää (35 prosentin verokantaa). Kuten edellä kuitenkin mainitaan, kuninkaan asetuksella nro 10/2000 tehdyt muutokset mahdollistavat sen, että maatalousosuuskunnat voivat keskittää suuren osan toiminnastaan tai jopa koko toimintansa B-luokan dieselöljyn jakeluun ilman, että niihin sovellettaisiin muihin yrityksiin kuin osuuskuntiin sovellettavaa verokohtelua vastaavaa kohtelua. Tämä johtuu siitä, että ne eivät menetä suotuisaa verokohtelua, joka liittyy yhtiö-, leima-, elinkeino- (jonka määrä on täysin riippumaton yhtiön tuloksesta) ja kiinteistöverotukseen.
- (154) Komissio katsoo tämän vuoksi, että kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälällä käyttöön otetut toimenpiteet täyttävät etua koskevan perusteen.
- #### 1.4 Valikoivuutta koskeva peruste
- (155) Jotta toimenpide olisi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, sen on tuotettava valikoiva etu, joka suosii yksinomaan tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja. Kyseinen artikla koskee tukia, jotka vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua suosimalla tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja <sup>(30)</sup>.
- (156) Tarkistaessaan, onko toimenpide luonteeltaan valikoiva, komission on tutkittava, liittyykö se, että yrityksiä kohdellaan toimenpiteen seurauksena eri tavalla etujen ja maksujen osalta, toimenpiteeseen sovellettavan yleisen järjestelmän luonteeseen tai taloudelliseen rakenteeseen. Oikeuskäytännön mukaan erityinen verotoimenpide, joka perustuu verojärjestelmän sisäiseen logikkaan, ei kuulu SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan <sup>(31)</sup>. Jos tämä erilainen kohtelu perustuu muihin kuin yleiselle järjestelmälle asetettuihin tavoitteisiin, toimenpiteen katsotaan lähtökohtaisesti täyttävän SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa säädetyn valikoivuusedellytyksen.
- (157) Eritettyä verotusta koskevien toimenpiteiden osalta valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon 20 kohdassa muistutetaan, että veroetuudet rajoittuvat toisinaan koskemaan vain tiettyjä yritysmuotoja, tiettyä osaa niiden toiminnasta tai tiettyjä tuotannonaloja. Jos edut suosivat joitakin yrityksiä tai tuotannonaloja, ne saattavat olla SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtiontukia.
- #### 1.4.1 Suosivatko toimenpiteet tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja?
- (158) On ratkaistava, onko kyseinen toimenpide Espanjan oikeudellisessa järjestelmässä omiaan suosimaan jotakin yritystä tai tuotannonalaa verrattuna muihin, jotka ovat kyseisellä järjestelmällä tavoitellun päämäärän kannalta siihen rinnastettavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa <sup>(32)</sup>.
- <sup>(30)</sup> Asiassa T-210/02, British Aggregates, 13.9.2006 annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2006, s. II-2789.
- <sup>(31)</sup> Asia C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze, 10.1.2006 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2006, s. II-289.
- <sup>(32)</sup> Asiassa C-88/03, Portugal v. komissio, 6.9.2006 annettu tuomio, Kok. 2006, s. I-7115, 54 kohta, ja asiassa C-308/01, GIL Insurance ym., 29.4.2004 annettu tuomio, Kok. 2004, s. I-4777, 68 kohta.

- (159) Komission tiedonannossa osuuskuntien edistämisestä Euroopassa myönnetään, että osuuskunnat toimivat jäsentensä – jotka ovat samalla osuuskunnan palveluiden käyttäjiä – etujen mukaisesti, eikä niitä johdeta ulkopuolisten sijoittajien etujen mukaisesti. Jäsenet saavat voittoa suhteessa liiketoimintaansa osuuskunnan kanssa, ja osuuskunnan rahastot ja varat ovat yhteisiä, jakamattomia ja tarkoitettuja jäsenten yhteisiin etuihin. Koska jäsenten väliset henkilökohtaiset siteet ovat periaatteessa vahvat, heidän on hyväksyttävä uudet jäsenet, eikä äänioikeus välttämättä ole suhteessa omistukseen. Osuuskunnasta erotessaan jäsenellä on oikeus saada osuutensa takaisin, mikä johtaa pääoman pienenemiseen.
- (160) Tämä edellyttää, että laaditaan puhtaasti keskinäisen osuuskuntamallin määritelmä, jota voidaan käyttää arvioitaessa, ovatko osuuskunnat Espanjan verotusjärjestelmän kannalta samassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa kuin pääomayhtiöt.
- (161) Puhtaasti keskinäiselle osuuskunnalle on ensiksikin ominaista se, että sillä on erityinen suhde jäseniinsä. Kukin jäsen on äänivaltainen yhteistyökumppani osuuskunnan hallinnossa, jossa kullakin jäsenellä on yksi ääni, päätökset tehdään enemmistöllä ja valitun johdon edustajilla on vastuuvollisuus jäseniin nähden. Osuuskunnan ja sen jäsenten välinen vuorovaikutus on laajaa ja menee pelkkiä kauppasuhteita pitemmälle.
- (162) Puhtaassa keskinäisessä osuuskunnassa taloudelliset tulokset on jaettava tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti ja mahdollinen ylijäämä on palautettava viime kädessä jäsenille. Tässä on kyse keskinäisyyden periaatteesta, jonka ansiosta osuuskunnat toimivat jäsentensä edun mukaisesti. Jakelu- tai kuluttajaosuuskunnan jäsenet saavat tilikauden päätteeksi taloudellisia etuja, jotka perustuvat niiden ja osuuskunnan välisten liiketoimien kokonaisarvoon (rääteltyt tuotot tai palautukset). Jäsenet voivat kuitenkin päättää jättää osuuskunnalle osan palautuksista tai ylijäämistä siirrettäväksi edelleen eri rahastoihin. Puhtaasti keskinäiset osuuskunnat voidaan sen vuoksi määritellä osuuskunniksi, jotka käyvät kauppaa ainoastaan jäsentensä kanssa.
- (163) Puhtaat keskinäiset osuuskunnat eivät tuota voittoa, varsinkaan yhtiöveron tasolla, koska ne toimivat vain jäsentensä hyväksi. Komissio katsoo tästä syystä, että puhtaasti keskinäiset osuuskunnat ja kannattavat yhtiöt eivät ole toisiinsa verrattavissa olevassa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa voittojen verotuksen kannalta. Koska tilanne on tämä, puhtaasti keskinäisten osuuskuntien verotettavasta tulosta tehtävä vähennys ei ole valtiontukea.
- (164) Komissio on kuitenkin tietoinen myös siitä, että kuninkaan asetus nro 10/2000 sisältää säännöksiä, jotka muuttavat puhtaasti keskinäisen osuuskunnan mallia. Kyse on erityisesti sen velvollisuuden mahdollisesta poistamisesta, jonka mukaan maatalousosuuskuntien on rajattava osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille toimittamansa B-luokan dieselöljyn osuus liikevaihdostaan enintään 50 prosenttiin, jotta ne eivät menettäisi verotuksellisesti suojatun osuuskunnan asemaa. Tämä merkitsee maatalousosuuskuntia suosivan yksinoikeudellisuusperiaatteen kyseenalaistamista. Jo pelkästään se seikka, että osuuskunnat voivat ylittää 50 prosentin kynnysarvon, vaikuttaa osuuskuntien puhtaasti keskinäiseen luonteeseen, sillä suuri osa niiden liikevaihdosta voi kertyä toiminnasta osuuskuntien ulkopuolisten kanssa. Myös voiton tavoittelu voi muuttaa olennaisesti maatalousosuuskunnan toimintaa, ja on aiheellista pohtia, säilyvätkö puhtaasti keskinäiselle osuuskunnalle ominaiset periaatteet (kuten osuuskunnan jäsenten aktiivinen osallistuminen osuuskunnan johtotehtäviin, päätöksentekoon tai hallinnointiin sekä yksinoikeuksellisuuden, pyyteettömyyden ja demokratian periaatteet) ennallaan, jos osuuskunnan palvelut asetetaan rajoituksetta muiden kuin jäsenten saataville. Myöskään sitä, että osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa toteutettavista liiketoimista kertyvän tulon luonne etäännyy osuuskunnallisesta luonteesta, ei voida jättää huomiotta.
- (165) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa vaikuttaa sen vuoksi siltä, että kuninkaan asetus nro 20/2000 kyseenalaistaa toimenpiteen kohteina olevien maatalousosuuskuntien puhtaasti keskinäisen luonteen. Näistä syistä ja Espanjan voimassa olevan lainsäädännön perusteella komissio ei voi todeta kiistattomasti, että kyseiset espanjalaiset maatalousosuuskunnat ovat luonteeltaan puhtaasti keskinäisiä. Näyttääkin siltä, että kyseisiä maatalousosuuskuntia ja niiden tuloja on tarkasteltava pääomayhtiöiden eikä puhtaasti keskinäisten osuuskuntien kannalta.
- (166) On kuitenkin syytä määrittää oikeudellinen järjestelmä – viitekehys – jossa toimenpiteitä on arvioitava. Tässä yhteydessä on todettava, että espanjalaisia maatalousosuuskuntia koskevien veroetuuksien muodossa toteutettavissa toimenpiteissä on kyse erityispoikkeuksista, joista säädetään osuuskuntien verotusjärjestelmää koskevassa laissa nro 20/1990. Lain nro 20/1990 16 pykälän 5 momentissa, 18 pykälän 2 momentissa, 33 pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentissa sekä 34 pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään lukuisista toimenpiteistä, jotka suosivat erityisesti suojattuja osuuskuntia, joihin myös maatalousosuuskunnat kuuluvat, yhtiö-, leima-, elinkeino- ja kiinteistöverotuksen tasolla (mainittuja etuja käsitellään yksityiskohtaisesti edellä johdanto-osan 20 kappaleessa).
- (167) Seuraavaksi on syytä määrittää näille neljälle verolle asetettu tavoite. Yhtiöveron tavoitteena on yritysten voittojen verottaminen. Leimaveron tavoitteena puolestaan on omaisuuden luovutusten ja dokumentoitujen oikeustoimien rekisteröinnin verottaminen, elinkeinoveron tavoitteena elinkeinotoiminnan verottaminen ja kiinteistöveron puolestaan kiinteistön nautinto-oikeuden verottaminen.

- (168) Kuten edellä mainittiin, on lisäksi määritettävä, ovatko osuuskunnat ja pääomayhtiöt toisiinsa verrattavissa olevassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa tavoitteidensa ja näiden neljän veron osalta.
- (169) Yhtiöveron osalta voidaan ensinnäkin todeta, että komissio ei voi sulkea pois mahdollisuutta, että osuuskunnat ja pääomayhtiöt ovat toisiinsa verrattavissa olevassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa yhtiöveroon liittyvien etujen osalta, sillä komissio ei voi todeta, että kyseiset espanjalaiset maatalousosuuskunnat olisivat puhtaasti keskinäisiä osuuskuntia, jotka eivät määritelmän mukaan tuota voittoa.
- (170) Kun osuuskunta toteuttaa liiketoimia osuuskuntien ulkopuolisten kolmansien kanssa, se toimii markkinoilla minkä tahansa muun yrityksen tavoin ja on sen vuoksi yhtiöveron tavoitteen osalta vastaavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa. Komissio katsoo lisäksi osuuskuntien jakamattomia rahastoja koskevien verotustoitmenpiteiden perusteella, että kyseiset rahastot ovat yhtiöveron tasolla verrattavissa pääomayhtiöiden rahastoihin. Voiton sijoittaminen jakamattomiin rahastoihin on osuuskunnan kannalta suurelta osin verrattavissa pääomayhtiöihin, jotka pitävät voiton itsellään, sillä jakamattomat rahastot käytetään osuuskuntatoiminnassa pääomayhtiöiden kumulatiivisen voiton tavoin. Vertailu on suoritettava yrityksen eikä osakkaiden tai osuuskunnan jäsenten lähtökohdista. Myöskään osuuskuntien jakamattomien rahastojen pakollinen luonne ei muuta sitä seikkaa, että toimenpiteessä on kyse tuesta, sillä myös pääomayhtiöillä on lakisääteisiä pakollisia rahastoja, joista kuitenkin kannetaan veroa. Komissio katsoo tämän vuoksi, että jakamattomat rahastot ovat taloudelliselta kannalta verrattavissa minkä tahansa muun yrityksen lakisääteisiin rahastoihin.
- (171) Kaikki erityisesti osuuskuntien hyväksi toteutettavat yhtiöveroon liittyvät toimenpiteet, joiden tarkoituksena on voittojen yleensä ja jakamattomiin rahastoihin tarkoitettujen voiton eriytetty ja suotuisa verokohtelu, antavat osuuskunnille taloudellisen edun verrattuna pääomayhtiöihin, jotka eivät hyödy kyseisistä toimenpiteistä, vaikka ne ovat vastaavassa tilanteessa kuin osuuskunnat.
- (172) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että pääomayhtiöt ovat yhtiöveroon liittyvien etujen osalta samalla tasolla kuin osuuskunnat, ja sen vuoksi voidaan väittää,
- että osuuskunnat saavat edun verrattuna pääomayhtiöihin.
- (173) Leimaveron osalta on syytä muistaa, että tätä välillistä veroa kannetaan dokumentoiduista oikeustoimista, kuten edullisista omaisuuden luovutuksista, dokumentoiduista oikeustoimista tai tietyistä osakastoimista (joita ovat esimerkiksi pääomankorotuksen kaltaiset yhtiön rahoitustoimet). Tällaisia toimia toteuttavalta pääomayhtiöltä kannetaan veroa. Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 20 kappaleessa todetaan, osuuskunnat on kuitenkin vapautettu veroista, joita kannetaan kyseisistä verotettavista toimista (yhtiöittäminen, pääomankorotus, lainojen myöntäminen ja peruuttaminen jne.<sup>(33)</sup>). Osuuskunnat saavat sen vuoksi edun suhteessa pääomayhtiöihin.
- (174) Elinkeinoveron tarkoituksena puolestaan on välitön veronkanto kaikenlaisesta luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden Espanjan alueella harjoittamasta taloudellisesta toiminnasta, joka liittyy yritys- tai ammattitoimintaan taikka taiteelliseen toimintaan<sup>(34)</sup>. Pääomayhtiöltä, jonka liikevaihto on yli yksi (1) miljoona euroa, kannetaan elinkeinoveroa sen mukaan, millaista taloudellista toimintaa se harjoittaa. Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 20 kappaleessa mainitaan, osuuskunnat saavat 95 prosentin hyvityksen tästä verosta<sup>(35)</sup>. Osuuskunnat saavat tämän vuoksi edun suhteessa pääomayhtiöihin, joilta tämä vero kannetaan täysimääräisenä.
- (175) Kiinteistöverossa on kyse paikallisverosta, jota kannetaan omistusoikeuden ja muiden kiinteään omaisuuteen kohdistuvien oikeuksien nautinnasta. Pääomayhtiöltä kannetaan kiinteistövero täysimääräisenä toisin kuin osuuskunnilta, kuten tämän päätöksen johdanto-osan 20 kappaleessa todetaan. Osuuskunnat voivat saada maatalousosuuskuntien ja alueellisten maanviljelysosuuskuntien maaomaisuudesta kannettavasta kiinteistöverosta 95 prosentin hyvityksen<sup>(36)</sup>. Osuuskunnat saavat tämän vuoksi kaupunkialueiden ulkopuolella edun suhteessa pääomayhtiöihin, joilta tämä vero kannetaan täysimääräisenä.
- (176) Koska komissio on todennut, että pääomayhtiöt ovat tosiasiallisesti samalla tasolla ja vastaavassa asemassa kuin osuuskunnat, voidaan väittää, että pääomayhtiöt on jätetty kyseisten etujen ulkopuolelle<sup>(37)</sup> ja että kyse on valikoivista eduista, koska edut koskevat ainoastaan osuuskuntia.

<sup>(33)</sup> Ks. tämän päätöksen johdanto-osan 20 kappale ja osuuskuntien verotusjärjestelmästä 19. joulukuuta 1990 annetun lain nro 20/1990 33 pykälän 1 momentti ja 34 pykälän 1 momentti.

<sup>(34)</sup> Ks. tämän päätöksen johdanto-osan 20 kappale.

<sup>(35)</sup> Osuuskuntien verotusjärjestelmästä 19 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain nro 20/1990 33 pykälän 4 momentti.

<sup>(36)</sup> Osuuskuntien verotusjärjestelmästä 19 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain nro 20/1990 33 pykälän 4 momentin b almomentti.

<sup>(37)</sup> Kyseisten etujen käyttöönottoa käsitellään tämän päätöksen johdanto-osan 135–154 kappaleessa.

- (177) Komissio toteaa tämän vuoksi, että kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälällä käyttöön otetut toimenpiteet antavat maatalousosuuskunnille valikoivan edun <sup>(38)</sup>.

#### 1.4.2 Voidaanko toimenpiteitä perustella järjestelmän luonteella tai taloudellisella rakenteella?

- (178) On myös tutkittava, voidaanko kyseisiä verotustoimenpiteitä perustella verotusjärjestelmän luonteella tai taloudellisella rakenteella, minkä toteen näyttäminen on asianomaisen jäsenvaltion tehtävä. Toimenpide, jolla poiketaan yleisestä verojärjestelmästä, voi olla perusteltu verojärjestelmän luonteen tai rakenteen johdosta, jos kyseessä oleva jäsenvaltio voi osoittaa, että mainittu toimenpide on suora seuraus jäsenvaltion verojärjestelmän perus- tai pääperiaatteista <sup>(39)</sup>.
- (179) Kyseisen verojärjestelmän luonteella tai rakenteella perusteleminen on poikkeus valtioneuvoston kiellon periaatteesta ja sitä on sen vuoksi tulkittava suppeasti <sup>(40)</sup>. Jäsenvaltion tehtävänä on osoittaa, että kyseistä poikkeusta voidaan perustella järjestelmän luonteella tai rakenteella eikä kyse ole sen vuoksi SEUT-sopimuksen 107 artiklassa tarkoitetusta tuesta. Tältä osin on erotettava yhtäältä tietyille verojärjestelmälle asetetut tavoitteet, jotka ovat järjestelmään nähden ulkoisia, ja toisaalta itse verojärjestelmään olennaisena osana kuuluvat mekanismit, jotka ovat tarpeen mainitunlaisten tavoitteiden saavuttamiseksi <sup>(41)</sup>.
- (180) Espanjan maatalousosuuskuntien keskusliitto katsoo tämän tapauksen osalta, että kuninkaan asetuksessa nro 10/2000 säädettyjen toimenpiteiden tarkoituksena on korvata ylijäämien kaksinkertainen verotus (yhtiö- ja tulovero) erityisesti yhtiöveroon kohdistuvien vaikutusten osalta. Komissio ei voi ottaa esitettyjen väitteiden perusteella kantaa siihen, pitääkö kyseinen väite paikkansa. Komissio toteaa kuitenkin, että Espanja ei esitä tätä väitettä osoittaakseen, että mainittu toimenpide on suora seuraus sen verojärjestelmän perus- tai pääperiaatteista. Espanjan mukaan tarkoituksena on antaa osuuskunnille mahdollisuus harjoittaa kyseistä toimintaa ilman, että ne joutuisivat perustamaan uuden erillisen kokonaisuuden, sillä yhtiöverovelvollisuus on sama molemmissa tapauksissa. Myös B-luokan dieselöljyn toimituksista kolmansille saatuihin tuloihin sovelletaan yleistä yhtiöverojärjestelmää. Toimenpiteiden tarkoituksena on mahdollistaa se, että viljely- ja kotieläintilat pystyvät jatkamaan toimintaansa ja pitämään kilpailukykyänsä riittävän hyvänä selviytyäkseen taloudellisista vaikeuksista, jotka johtuvat dieselöljyn

hinnan suhteettomasta noususta ja euron arvon alenemisesta suhteessa dollariin <sup>(42)</sup>. Espanja katsoo, että muihin veroihin liittyvät edut otettu käyttöön ennen kuninkaan asetuksen nro 10/2000 voimaantuloa, joten osuuskunnat eivät hyödy niistä kyseisen asetuksen voimaantulon vuoksi.

- (181) Komissio katsoo kuitenkin, että pelkästään sitä seikkaa, että kyseisillä toimenpiteillä käyttöön otetut eri veroihin liittyvät edut on otettu käyttöön taloudellisten vaikeuksien helpottamiseksi, ei voida pitää osoituksena siitä, että kaikkia Espanjan viranomaisten myöntämiä veroetuuksia voitaisiin perustella kansallisen verotusjärjestelmän luonteella ja taloudellisella rakenteella <sup>(43)</sup>.
- (182) Komissio katsoo tämän vuoksi, että kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälällä käyttöön otetut toimenpiteet täyttävät valikoivuutta koskevan perusteen.

#### 1.5 Päätelmät SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen luonteesta

- (183) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälässä säädetty toimenpiteet, jotka on toteutettu polttoaineen hinnannousun vuoksi maatalousosuuskuntien hyväksi, antavat maatalousosuuskunnille edun, jota muut toimijat eivät saa ja joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla joitakin yrityksiä tai tuotannonaloja, ja saattavat tämän vuoksi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komissio toteaa tämän vuoksi, että kyseiset toimenpiteet kuuluvat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.
- (184) Arvioitaessa, onko kyse uusista vai voimassa olevista tuista, on syytä muistaa, että näissä vuonna 2000 hyväksytyissä toimenpiteissä viitataan suoraan etuihin, jotka perustuvat laissa nro 20/1990 säädettyyn osuuskuntien yleiseen verotusjärjestelmään. Laissa nro 20/1990 säädetään kuitenkin veroetuuksista, jotka olisi periaatteessa katsottava uusiksi tuiksi, koska ne on hyväksytty vuoden 1986 jälkeen eli sen jälkeen, kun Espanja liittyi Euroopan talousyhteisöön.
- (185) Komissio on kuitenkin tietoinen siitä, että Euroopassa käytössä olevat osuuskuntien verotusjärjestelmät on yleensä otettu käyttöön kauan sitten ja tietyt uudet määräykset perustuvat etuihin, jotka olivat käytössä jo ennen Euroopan talousyhteisöön liittymistä.

<sup>(38)</sup> Edun käsitettä käsitellään tämän päätöksen johdanto-osan 135–154 kappaleissa.

<sup>(39)</sup> Asiassa C-88/03, Portugal v. komissio, 6.9.2006 annettu tuomio, Kok. 2006, s. I-7115, 80–81 kohta.

<sup>(40)</sup> Asioissa T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, Diputación Foral de Álava ym. v. komissio, 6.3.2002 annettu tuomio, Kok. 2002, s. II-1275, 250 kohta.

<sup>(41)</sup> Asiassa C-88/03, Portugalin tasavalta (Azorit) v. komissio, 6.9.2006 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2006, s. I-7115.

<sup>(42)</sup> Ks. tämän päätöksen johdanto-osan 65–85 kappale.

<sup>(43)</sup> Ks. alaviite 41.

- (186) Komissio ei kuitenkaan ole saanut tarkasteltavana olevassa tapauksessa Espanjan viranomaisilta ja asianomaisilta kolmansilta mitään tietoja, joiden perusteella voitaisiin todeta kiistattomasti, että lailla nro 20/1990 käyttöön otetut toimenpiteet, jotka sisällytettiin sittemmin vuonna 2000 annettuun asetukseen, muodostavat muiden samanlaisten, jo ennen vuonna 1986 käytössä olleiden toimenpiteiden jatkeen.
- (187) Komission on sen vuoksi todettava, että polttoainealaa koskevat erityistoimenpiteet ovat uusia tukia, joista olisi pitänyt ilmoittaa komissiolle ennen niiden käyttöönottoa.

## 2. Tukien sääntöjenvastaisuus

- (188) Komission on korostettava, että Espanjan viranomaiset ovat myöntäneet tarkasteltavana olevat tuet SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan f kohdassa sääntöjenvastaiseksi tueksi määritellään uusi tuki, joka on otettu käyttöön perustamissopimuksen 108 artiklan 3 kohdan (entinen perustamissopimuksen 93 artikla) vastaisesti<sup>(44)</sup>. Tuet on myönnetty sääntöjenvastaisesti siltä osin kuin ne on otettu käyttöön ennen kuin komissio on ottanut kantaa siihen, soveltuvatko ne sisämarkkinoille.
- (189) Espanjan käyttöön ottamat toimenpiteet sisältävät valtiontukea, ja sen vuoksi kyse on SEUT-sopimuksessa tarkoitetuista sääntöjenvastaisista tuista.
- (190) Valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen<sup>(45)</sup> mukaan asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan f kohdassa tarkoitettu sääntöjenvastainen tuki on tutkittava tuen myöntämishetkellä voimassa olevien sääntöjen ja suuntaviivojen mukaisesti.

## 3. Tukien soveltuvuus sisämarkkinoille

- (191) SEUT-sopimuksen 107 artiklassa määrätään joistakin poikkeuksista yleisperiaatteeseen, jonka mukaan valtiontuet ovat SEUT-sopimuksen vastaisia. Tässä päätöksessä on kyse asetuksessa nro 10/2000 säädettyjen toimenpiteiden tutkimisesta.
- (192) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määrätään, että luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi tarkoitettu tuki soveltuu sisämarkkinoille. Espanja on perustellut näitä tukia sillä, että niiden tarkoituksena

oli poikkeuksellisen tapahtuman aiheuttamien vahinkojen korvaaminen.

- (193) Espanjan mukaan polttoaineen suhteeton hinnannousu on aiheuttanut yleisiä järjestyshäiriöitä, lakkoja sekä energian ja elintarvikkeiden toimitushäiriöitä ja vaikeuttanut tavaroiden vapaata kauttakuljetusta yhteisön alueen läpi. Tämä olisi Espanjan mukaan katsottava SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi poikkeukselliseksi tapahtumaksi.
- (194) Komissio katsoo SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätyn valtiontuen sisämarkkinoille soveltumattomuuden yleiseen periaatteeseen sovellettavista poikkeuksista, että 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa käytyä käsitettä ”poikkeuksellinen tapahtuma” on tulkitettava suppeasti. Toistaiseksi komissio on hyväksynyt poikkeukselliseksi tapahtumiksi sodat, maan sisäiset levottomuudet tai lakot sekä tietyin varauksin ja tapahtuman laajuudesta riippuen suuret ydin- tai teollisuusonnettomuudet sekä suurta tuhoa aiheuttaneet tulipalot. Koska tämänkaltaisia tapahtumia on vaikea ennustaa, komissio määrittää tukien soveltuvuuden sisämarkkinoille tapauskohtaisesti ottaen huomioon tällä alalla aikaisemmin noudattamansa käytännön. Tätä päättelyketjua käsitellään maa- ja metsätalouden valtiontukea koskevissa suuntaviivoissa vuosiksi 2007–2013<sup>(46)</sup> (suuntaviivojen V.B.2 kohta).
- (195) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa tukien myöntämistä perustellaan polttoaineiden hinnannousulla eikä järjestyshäiriöillä, lakoilla<sup>(47)</sup> tai energian ja elintarvikkeiden toimitushäiriöillä<sup>(48)</sup>. Tuen myöntämiseen eivät olleet syynä nämä tapahtumat, vaan polttoaineiden hinnannousu.
- (196) Komissio katsoo joka tapauksessa, että polttoaineiden hinnannousu ei ole poikkeuksellinen tapahtuma, eikä näihin tukiin voida sen vuoksi soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyä poikkeusta, joka koskee poikkeuksellisen tapahtuman aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen myönnettäviä tukia. On lisäksi aiheellista palauttaa mieliin, että komissio katsoi 9 päivänä maaliskuuta 2006 antamassaan kalastusalan koskevassa tiedonannossa<sup>(49)</sup>, että se ei voisi hyväksyä yhtäkkisen polttoaineekustannusten nousun korvaamiseksi myönnettävää julkista tukea, joka voisi vääristää kilpailua.
- (197) Komissio katsoo lisäksi, että poikkeuksellisen tapahtuman aiheuttaman vahingon ja valtiontuen välisestä suorasta yhteydestä ei ole esitetty Euroopan unionin tuomioistuinten oikeuskäytännössä<sup>(50)</sup> vaadittua näyttöä.

<sup>(46)</sup> EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1, 89–94 kohta.

<sup>(47)</sup> Heinäkuun 26 päivänä 1995 tehty komission päätös 96/148/EY (EYVL L 34, 13.2.1996, s. 38).

<sup>(48)</sup> Heinäkuun 29 päivänä 1999 tehty komission päätös, SG(99) D/5879.

<sup>(49)</sup> KOM(2006) 103 lopullinen, 9.3.2006, 3.1.2 kohta, ja KOM(2008) 384, lopullinen 13.6.2008, 6.3 kohta.

<sup>(50)</sup> Asiassa T-268/06, Olympiaki Ypiresies AE v. komissio, annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2008, s. II-1091, 51 ja 52 kohta.

<sup>(44)</sup> ”Uudella tuella” tarkoitetaan kaikkia tukia, eli tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka eivät ole voimassa olevaa tukea, mukaan lukien voimassa olevan tuen muutokset (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

<sup>(45)</sup> EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

- (198) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan poikkeuksia on tulkittava tiukasti tarkasteltaessa alueelliseen tai alakohtaiseen käyttöön tarkoitettuja tukiohjelmia tai yksittäisiä tapauksia, joihin sovelletaan yleisiä tukijärjestelmiä. Kyseisiä tukia voidaan myöntää vain, jos komissio voi varmistua siitä, että tuki on välttämätöntä jonkin kyseessä olevan tavoitteen saavuttamiseksi. Poikkeusten myöntäminen tuille ilman tällaista vastinetta haittaisi jäsenvaltioiden välistä kauppaa ja aiheuttaisi kilpailun vääristymiä, joita ei voida perustella yhteisön edulla, ja poikkeuksista koituisi vastaavasti aiheettomia etuja tiettyjen jäsenvaltioiden toimijoille.
- (199) Komissio katsoo, että kyseessä olevia tukia ei ole tarkoitettu taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti. Tukien tarkoituksena ei ole myöskään Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistäminen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistaminen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla. Tukea ei myöskään ole tarkoitettu edistämään kulttuuria tai kulttuuriperintöä 107 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- (200) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrätään kuitenkin, että sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Kyseisessä artiklassa tarkoitettujen poikkeuksien myöntämiseksi tukien on edistettävä asianomaisen alan kehitystä.
- (201) Kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälässä säädetyt toimenpiteet ovat olleet voimassa vuodesta 2000. Yhteisön tasolla ei ole koskaan annettu suuntaviivoja tai konkreettisia sääntöjä valtiontukien myöntämisestä maatalousosuuskuntien hyväksi, sillä maatalousosuuskuntia käsitellään periaatteessa minkä tahansa muun yrityksen tavoin<sup>(51)</sup>.
- (202) Tässä yhteydessä on kuitenkin korostettava maatalousosuuskuntien oikeudellista ja taloudellista luonnetta ja maatalousalaan liittyvää EU:n sääntelykehystä.
- (203) Kansainvälisen osuustoimintaliiton (ACI) mukaan osuuskunta on itsenäinen henkilöyhteisö, johon jäsenet liittyvät vapaaehtoisesti toteuttaakseen yhteisesti omistamansa ja demokraattisesti hallitsemansa yrityksen avulla taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tarpeitaan ja tavoitteitaan<sup>(52)</sup>. Osuuskunta on peruseriaatteidensa (esimerkiksi periaate ”yksi henkilö, yksi ääni” tai yksinoikeudellisuusperiaate) mukaan luonteeltaan joko keskinäinen tai yhteistoiminnallinen<sup>(53)</sup>. Myös osuuskuntien taloushallintoon ja jäsenille maksettaviin korvauksiin liittyy ominaispiirteistä johtuvia rajoituksia.
- (204) Osuuskuntien edistämisestä Euroopassa annetun komission tiedonannon 3.2.6 kohdan mukaan jotkin jäsenvaltiot katsovat, että osuuskunnan pääoman ominaispiirteistä johtuvat rajoitukset ansaitsevat erityisverokohtelun. Olisi kuitenkin noudatettava sitä periaatetta, että tietyn tyyppiselle taholle annettujen suojelun ja etujen olisi oltava suhteessa kyseiselle taholle ominaisiin oikeudellisiin rajoituksiin, sosiaaliseen lisäarvoon tai rajoituksiin, eivätkä ne saisi johtaa epäterveeseen kilpailuun.
- (205) Kuten edellä todetaan, SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrätään, että sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (206) Komissio toteaa lisäksi, että arviointi siitä, onko tuki SEUT-sopimuksen 3 kohdan c alakohdan mukaista, perustuu tasapainon löytämiseen yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisen myötä taiteiden etujen sekä kilpailun ja kaupan vääristymien välille. Komission on sen vuoksi aluksi arvioitava, kohdistetaanko tuki tilanteisiin, joissa markkinat eivät ole päässeet tehokkaasti hyviin taloudellisiin tuloksiin, vai onko sille asetettu muita sosiaalisia tai oikeudenmukaisuuteen liittyviä tavoitteita. Komission on lisäksi määritettävä, onko tuki tarkoituksenmukainen väline markkinoiden toimintapauutteen poistamiseksi. Lopuksi komission on selvitettävä, onko tuki oikeassa suhteessa sille ehdotetun tavoitteen saavuttamiseen.

<sup>(51)</sup> Lukuun ottamatta maa- ja metsätalouden valtiontukea koskeissa suuntaviivoissa vuosiksi 2007–2013 olevaa viittausta tuottajaryhmien perustamiseen ja perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuiuriin yrityksiin 15 päivänä joulukuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 9 artiklaan, joka koskee myös tuottajaryhmien perustamista.

<sup>(52)</sup> Riippumaton kansalaisyhdistys, joka kokoaa yhteen, edustaa ja avustaa eri puolilla maailmaa toimivia osuuskuntia. Osuustoimintaliitto (ACI) on perustettu Lontoossa vuonna 1895, siinä on 224 jäsentä 87 eri maassa ja kaikilta talouselämän aloilta. Ks. <http://www.ica.coop>.

<sup>(53)</sup> Co-operatives in Enterprise Europe, 7 päivänä joulukuuta 2001 annettu komission keskusteluasiakirja.

- (207) Maatalousalan taloudellista kehitystä koskevasta periaatteesta määrätään SEUT-sopimuksen 42 artiklassa, jonka mukaan maataloustuotteiden tuotantoon ja kauppaan sovelletaan kilpailusääntöjä koskevan luvun määräyksiä vain siltä osin kuin neuvosto määrittää ottaen huomioon 39 artiklassa luetellut tavoitteet.
- (208) SEUT-sopimuksen 39 artiklassa puolestaan määrätään, että yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteena on muun muassa lisätä maatalouden tuottavuutta edistämällä teknistä kehitystä sekä varmistamalla, että maataloustuotantoa kehitetään järkipäisesti ja että tuotannon tekijöitä hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla, sekä taata näin maatalousväestölle kohtuullinen elintaso. Lisäksi 39 artiklassa määrätään, että yhteisessä maatalouspolitiikassa on otettava huomioon maatalouselinkeinon erityisluonne, joka johtuu maatalouden yhteiskunnallisesta rakenteesta sekä eri maatalousalueiden välisistä rakenteellisista eroista ja luonnonolojen eroista, tarve toteuttaa aiheelliset mukautukset asteittain, sekä se, että maatalous on jäsenvaltioissa tuotannonala, joka liittyy läheisesti talouteen kokonaisuudessaan.
- (209) Kilpailupolitiikassa on mainittujen artiklojen mukaisesti otettava huomioon nämä SEUT-sopimuksen mukaiset tavoitteet. Näiden sosiaalisiin ja taloudellisiin näkökohtiin vahvasti liittyvien tavoitteiden saavuttaminen on suurelta osin maatalousosuuskuntien vastuulla, ja maatalousosuuskunnilla onkin keskeinen rooli koko taloudessa ja erityisesti maaseutuyhteisössä työpaikkojen luomiseksi ja talouden rakenteiden kehittämiseksi alueilla, joille ne ovat sijoittautuneet <sup>(54)</sup>.
- (210) Komissio myöntää, että maatalousosuuskunnat täyttävät SEUT-sopimuksen 39 artiklan mukaiset tavoitteet ja helpottavat maataloustoiminnan kehittämistä. Koska maatalous muodostaa lisäksi tuotannonalan, joka liittyy läheisesti talouteen kokonaisuudessaan, kuten SEUT-sopimuksen 39 artiklan 2 kohdan c alakohdassa korostetaan, on myös pääteltävä, että maatalousosuuskunnat helpottavat niiden talousalueiden kehitystä, joille ne ovat sijoittautuneet. Maatalousosuuskuntien toiminta ja sen jatkuvuus ovat sen vuoksi yleisen edun mukaisia tavoitteita.
- (211) Jotta tukia tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvina tukina, ne eivät kuitenkaan saa muuttaa kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (212) Yhteinen etu liittyy kuitenkin suoraan siihen, ovatko toimenpiteet oikeassa suhteessa niille asetettuun tavoitteeseen, kuten valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon 33 kohdassa todetaan.
- (213) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa sitä, onko tuki oikeassa suhteessa sille asetettuun tavoitteeseen, on tarkasteltava sekä osuuskunnille ominaisten erityispiirteiden ja niille ominaisen luonteen (toisin sanoen keskinäisyysperiaatteiden) kannalta että niistä ja erityisesti niiden suuresta koosta mahdollisesti aiheutuvien kilpailuvaikutusten kannalta.
- (214) Maatalousosuuskunnille mahdollisesti myönnettävillä poikkeuksilla valtiontukipolitiikkaan liittyvistä toimintatavoista olisi sen vuoksi edistettävä toimintaa ja toimenpiteitä, jotka liittyvät suoraan keskinäisiä yhtiöitä koskeviin periaatteisiin. Poikkeukset olisi lisäksi rajattava vain osuuskunnan ja sen jäsenten väliin toimiin, toisin sanoen toimiin, joissa keskinäisiä yhtiöitä koskevilla periaatteilla on konkreettista merkitystä. Jos nämä edellytykset eivät täyty, tukien kilpailuvaikutusten on jätävä vähäisiksi.
- (215) Kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälässä säädettyt tuet merkitsevät sitä, että maatalouskunnat säilyttävät poikkeuksellisesti niille myönnetyn erityisesti suojatun osuuskunnan aseman myös siinä tapauksessa, että osuuskuntien ulkopuolisille kolmansille toimitetun B-luokan dieselöljyn osuus niiden liikevaihdosta on yli 50 prosenttia. Maatalousosuuskunnat vapautetaan myös vaatimuksesta, jonka mukaan B-luokan dieselöljyn jakelu edellyttää yleiseen verotusjärjestelmään kuuluvan erillisen oikeushenkilön perustamista. Tuet poikkeavat sen vuoksi Espanjan viranomaisten määrittelemistä erityisesti suojattujen osuuskuntien ominaisuuksista.
- (216) Kyse on sen vuoksi toimenpiteistä, jotka koskevat yksinomaan osuuskuntien ulkopuolisia liiketoimia, jotka kohdistetaan toimintoihin, jotka eivät liity suoraan keskinäisiä yhtiöitä koskeviin periaatteisiin ja joita ei ole rajattu osuuskunnan ja sen jäsenten väliin toimiin. Edellä esitetystä seuraa, että komissio ei voi todeta, että tuki kohdistettaisiin tilanteisiin, joissa markkinat eivät ole päässeet tehokkaasti hyviin taloudellisiin tuloksiin, tai että sille olisi asetettu muita sosiaalisia tai oikeudenmukaisuuteen liittyviä tavoitteita.
- (217) Koska kyse on toimenpiteistä, jotka koskevat yksinomaan osuuskuntien ulkopuolisia liiketoimia, jotka kohdistetaan toimintoihin, jotka eivät liity suoraan keskinäisiä yhtiöitä koskeviin periaatteisiin ja joita ei ole rajattu osuuskunnan ja sen jäsenten väliin toimiin, komissio katsoo, että tuet eivät noudata edellä mainittuja perusteita, joiden mukaisesti tukien katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille.

<sup>(54)</sup> Osuuskuntien edistämisestä Euroopassa annetun komission tiedonannon 4 kohdassa palautetaan mielin osuuskuntien merkittävä asema maataloudessa. Kyseisessä kohdassa todetaan seuraavaa: "koska osuuskunnista on moninaista hyötyä Euroopan taloudelle, ne ovat keskeinen tekijä pyrittäessä Lissabonin tavoitteisiin. Osuuskunnat ovat itse asiassa mainio esimerkki yhtiömuodosta, jossa voidaan yhdistää yritystoimintaan liittyvät ja sosiaaliset tavoitteet toisiaan tukevalla tavalla. Osuuskunnilla on merkittävä asema yrityspolitiikan ohella maataloudessa ja taloudellisissa vaikeuksissa olevien alueiden kehittämisessä, ja niiden rakenne on ihanteellinen työllisyyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kohentamisen kannalta."

(218) Tämä päätös koskee kumpaakin käsiteltävänä olevaa tuki-ohjelmaa, ja se on pantava täytäntöön viipymättä; tämä koskee erityisesti ohjelmista myönnettyjen yksittäisten tukien takaisinperintää. Komissio toteaa myös, että tuki-ohjelmaa koskeva päätös ei sulje pois mahdollisuutta, että yksittäiset tuet katsotaan kokonaan tai osittain sisämarkkinoille soveltuviksi kuhunkin tapaukseen liittyvien syiden vuoksi (esimerkiksi siksi, että yksittäinen tuki kuuluu vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen piiriin, tai tuen katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille komission tulevan päätöksen tai poikkeusasetuksen nojalla).

#### 4. Voimassa oleviin säännöksiin perustuvat päätelmät

(219) Veroetuuksien muodossa myönnettyt valtiontuet maatalousosuuskuntien hyväksi on periaatteessa katsottava toimintatuiksi, jotka ovat valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon 32 kohdan ja yhteisön sääntöjen mukaisesti kiellettyjä.

(220) Toimintatuen käsitettä sovellettiin komission käytännön mukaisesti maatalousalalla jo ennen vuotta 2000, ja käsite sisällytettiin sittemmin maatalousalan valtiontuesta annettujen yhteisön suuntaviivojen<sup>(55)</sup> 3.5 kohtaan ja myös vuosiksi 2007–2013 vahvistettujen maa- ja metsätalouden valtiontukea koskevien suuntaviivojen 15 kohtaan. Jotta tukitoimenpidettä voitaisiin kyseisten sääntöjen mukaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, siihen on aina liityttävä jokin kannustava piirre tai siinä on edellytettävä tuensaajalta jonkinlaista vastasuoritusta.

(221) Tarkasteltavina olevissa tuissa on kyse kustannusten keventämisestä, eikä niihin sisälly minkäänlaisia kannustavia piirteitä tai vastasuoritusta tuensaajilta. Myöskään tukien yhteensopivuutta kilpailusääntöjen kanssa ole voitu näyttää toteen. Tämän vuoksi tässä tapauksessa ei voida soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista poikkeusta valtiontukia koskevan kiellon periaatteesta, ja kyse on SEUT-sopimuksen toimintaan soveltumattomista tuista.

#### VIII TAKAISINPERINTÄ

(222) Maatalousosuuskuntien hyväksi myönnettyihin valtiontukiin, jotka Espanja on ottanut käyttöön kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälällä, ei voida soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta valtiontukia koskevan kiellon periaatteesta, ja kyse on sen vuoksi SEUT-sopimuksen toimintaan soveltumattomista valtiontuista.

(223) Jos sääntöjenvastaiset tuet eivät sovellu sisämarkkinoille, asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdassa säädetään, että komissio tekee päätöksen, jonka mukaan kyseessä olevan jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat

toimenpiteet tuensaajalle myönnetyn tuen takaisinperimiseksi. Takaisinperintä on välttämätöntä, jotta aiemmin vallinnut tilanne voidaan palauttaa ennalleen poistamalla kaikki taloudelliset edut, joista sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen saaja oli aiheuttomasti hyötynyt tuen myöntämispäivästä alkaen.

(224) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdassa tarkennetaan kuitenkin seuraavaa: ”komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista”. On aiheellista tutkia, voidaanko tähän tapaukseen soveltaa yhteisön lainsäädännön yleistä periaatetta, esimerkiksi luottamussuojan periaatetta, joka estäisi sen, että komissio perii sääntöjenvastaiset ja sisämarkkinoille soveltumattomat tuet takaisin tuensaajilta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luottamussuojan periaatteen tarkoituksena on varmistaa tilanteiden ja yhteisön oikeuden soveltamisalaan kuuluvien oikeudellisten suhteiden ennakoitavuus.

(225) Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan luottamussuojan periaatteen noudattamiseen voidaan vedota yhteisön säännösten vastaisesti vain siltä osin kuin unioni on itse saanut aikaan ennakkoon tilanteen, jonka perusteella saattaa syntyä perusteltu luottamus<sup>(56)</sup>. Tuomioistuin on toistuvasti katsonut, että mahdollisuus vedota luottamussuojan periaatteeseen on kaikilla taloudellisilla toimijoilla, joille viranomaisen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia. Tämän periaatteen loukkaamiseen ei sitä vastoin voida vedota, jollei viranomainen ole antanut asiassa täsmällisiä vakuutteluja<sup>(57)</sup>. Mahdollisuus vedota luottamussuojan periaatteeseen on tämän vuoksi kaikilla henkilöillä, joille toimielimen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia, jotka perustuvat toimielimen täsmällisiin vakuutteluihin.

(226) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa minkään seikan ei voida katsoa luoneen riidanalaisten tukien saajien keskuudessa täyttä varmuutta siitä, että kyse oli sääntöjenmukaisista tuista. On ensiksikin täsmennettävä, että tuet on otettu käyttöön odottamatta SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua komission lopullista päätöstä. Yhteisöjen tuomioistuin<sup>(58)</sup> on lisäksi todennut

<sup>(56)</sup> Asiassa T-348/03, Koninklijke Friesland Foods NV, 12.9.2007 annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2007, s. II-101.

<sup>(57)</sup> Asiassa C-506/03, Saksa v. komissio, 24.11.2005 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa, s. 58; asioissa C-182/03 ja 217/03, Belgia ja Forum 187 ASBL v. komissio, 22.6.2006 annettu tuomio, Kok. 2006, s. I-5479.

<sup>(58)</sup> Asiassa C-5/89, komissio v. Saksa, 20.9.1990 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 1990, s. I-3437; asiassa C-169/95, Espanjan kuningaskunta v. komissio, 14.1.1997 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 1997, s. I-135, asiassa C-24/95, Alcan Deutschland, 20.3.1997 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 1997, s. I-1591, ja asioissa C-183/02 ja C-187/02, Daewoo Electronics Manufacturing España eja Territorio Historico de Alava, Diputación Foral de Alava v. komissio, 11.11.2004 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2004, s. I-10609.

<sup>(55)</sup> EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.

toistuvasti, että ottaen huomioon komission perustamissopimuksen 93 artiklan (nykyisin SEUT-sopimuksen 108 artikla) nojalla harjoittaman valtiontukien valvonnan pakottavuuden, tuensaajayritykset voivat lähtökohtaisesti perustellusti luottaa siihen, että niille myönnetty tuki on sääntöjenmukainen, ainoastaan silloin, kun tukea myönnettäessä on noudatettu mainitun artiklan mukaista menettelyä, ja huolellisen taloudellisen toimijan on yleensä varmistettava, että tätä menettelyä on noudatettu. Tuomioistuimien on todennut myös, että jäsenvaltio, jonka viranomaiset ovat myöntäneet tuen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklassa (nykyisin SEUT-sopimuksen 108 artikla) vahvistettujen menettelymääräysten vastaisesti, ei sen sijaan voi vedota edunsaajien perusteltuun luottamukseen vapautuakseen velvollisuudestaan toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sellaisen komission päätöksen täytäntöönpanemiseksi, jolla komissio on määrännyt kyseisen jäsenvaltion perimään tuen takaisin. Jos tämä olisi mahdollista, kyseenalaistettaisiin näin perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan (nykyisin SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artikla) määräysten tehokas vaikutus, koska kansalliset viranomaiset voisivat tällä tavoin vaarantaa perustamissopimuksen nojalla tehtyjen komission päätösten tehokkuuden käyttäen perusteena omaa lainvastaista menettelyään tai laiminlyöntiään <sup>(59)</sup>.

(227) Se seikka, että komissio on hyväksynyt päätöksen <sup>(60)</sup>, jossa todetaan, että riidanalaiset tuet eivät olleet valtiontukia, ja joka ei ollut vielä lopullinen päätös, koska siihen voitiin hakea muutosta, ja se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien kumosi sittemmin kyseisen päätöksen, ei voi saada aikaan perusteltua luottamusta tuensaajien keskuudessa. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan se olosuhde, että komissio alun perin päätti olla vastustamatta riidanalaisia tukia, ei voi synnyttää tuensaajayrityksen perusteltua luottamusta siltä osin kuin päätös on riitautettu riita-asioita koskeville kanteille asetetun määräajan kuluessa ja yhteisöjen tuomioistuin on sen sittemmin kumonnut <sup>(61)</sup>. Tämän vuoksi ”niin kauan kuin komissio ei ole tehnyt hyväksymispäätöstä ja jopa niin kauan kuin määräaika kanteen nostamiselle tästä päätöksestä ei ole päättynyt, tuensaajalla ei ole varmuutta suunnitellun tuen laillisuudesta, mikä yksin voi aikaansaada tuensaajan perustellun luottamuksen” <sup>(62)</sup>. Komission päätökseen 2003/293/EY, jossa todettiin, että toimenpiteet eivät ole valtiontukia, on haettu muutosta määräaikaan mennessä, ja edellä mainitun oikeuskäytännön mukaan kyseinen päätös ei sen vuoksi voi olla lopullinen päätös, joka saisi aikaan perustellun luottamuksen niiden keskuudessa, joille kyseinen päätös on osoitettu.

(228) Koska tapaukseen ei liity olosuhteita, jotka voisivat saada aikaan perustellun luottamuksen, komissio vaatii riidanalaisten tukien takaisinperintää.

<sup>(59)</sup> Asiassa C-99/02, komissio v. Italia, 1.4.2004 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2004, s. I-3353, 21 kohta, jossa viitataan muun muassa edellä mainittuun 20.9.1990 annettuun yhteisöjen tuomioistuimen tuomioon.

<sup>(60)</sup> Edellä mainittu päätös 2003/293/EY.

<sup>(61)</sup> Ks. alaviite 58.

<sup>(62)</sup> Asiassa C-91/01, komissio v. Italia, 29.4.2004 annettu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 2004, s. I-4355.

(229) Tämä päätös koskee tutkittuja tukitoimenpiteitä ja se on pantava täytäntöön välittömästi erityisesti kyseisistä ohjelmista myönnettyjen yksittäisten tukien takaisinperinnän osalta, lukuun ottamatta erityisiin hankkeisiin myönnettyjä tukia, jotka täyttivät tukien myöntämisen aikaan kaikki vähämerkityksistä tukea koskevassa asetuksessa <sup>(63)</sup> tai tukiin sovellettavassa poikkeusasetuksessa taikka komission hyväksymässä tukiohjelmassa vahvistetut edellytykset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

### 1 artikla

Rajoittamatta tämän päätöksen 2 artiklan soveltamista maatalousosuuksuntien hyväksi myönnetty valtiontuet, jotka Espanja on ottanut käyttöön kuninkaan asetuksen nro 10/2000 1 pykälällä, eivät sovellu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

### 2 artikla

Edellä 1 artiklassa mainittuja toimenpiteitä ei voida katsoa valtiontuiksi, jos ne täyttävät perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 15 päivänä joulukuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1998/2006 mukaiset edellytykset.

### 3 artikla

1. Rajoittamatta 2 artiklan soveltamista Espanjan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen sisämarkkinoille soveltumattomien tukien perimiseksi takaisin tuensaajilta.

2. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti.

3. Koroille lasketaan korkoa komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 <sup>(64)</sup> V luvussa vahvistettujen säännösten mukaisesti.

4. Tuki on maksettava takaisin viipymättä kansallisen oikeuden mukaisten menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön täytäntöönpano.

<sup>(63)</sup> Perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 15 päivänä joulukuuta 2006 annettu komission asetus (EY) N:o 1998/2006 (EUVL L 379, 28.12.2006, s. 5).

<sup>(64)</sup> Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annettu komission asetus (EY) N:o 794/2004 (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

*4 artikla*

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tehokkaasti.

2. Espanjan on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

*5 artikla*

1. Espanjan on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta komissiolle seuraavat tiedot:

- a) luettelo tuensaajista, jotka ovat saaneet tukea 1 artiklassa tarkoitetun tukiohjelman nojalla, ja kunkin tuensaajan tukiohjelman nojalla saaman tuen kokonaismäärä;
- b) tuensaajilta takaisinperittävän tuen kokonaismäärä (tuki ja takaisinperintään sovellettava korko);
- c) tarkka kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;
- d) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaajat on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Espanjan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kun 1 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun.

Edellä 1 kohdassa tarkoitetun kahden kuukauden määräajan päätyttyä Espanjan on esitettävä komission pyynnöstä selostus tämän päätöksen noudattamiseksi jo toteutetuista tai suunnitelluista toimenpiteistä. Selostuksessa on annettava myös yksityiskohtaiset tiedot tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

*6 artikla*

Tämä päätös on osoitettu Espanjan kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 15 päivänä joulukuuta 2009.

*Komission puolesta*  
Mariann FISCHER BOEL  
*Komission jäsen*